

13e JAARGANG N° 21 – 4 AUG. 1933

LOSSE NUMMERS 15 CENT

OPLAGE BOVEN 90.000 EXEMPLAREN

DIE STAD

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

VERSCHIJNT DES VRIJDAGS

AMSTERDAM

REDACTIE EN ADMINISTR.

N.Z. VOORBURG WAL 262

TEL. INT. 33170 GIRO 97946

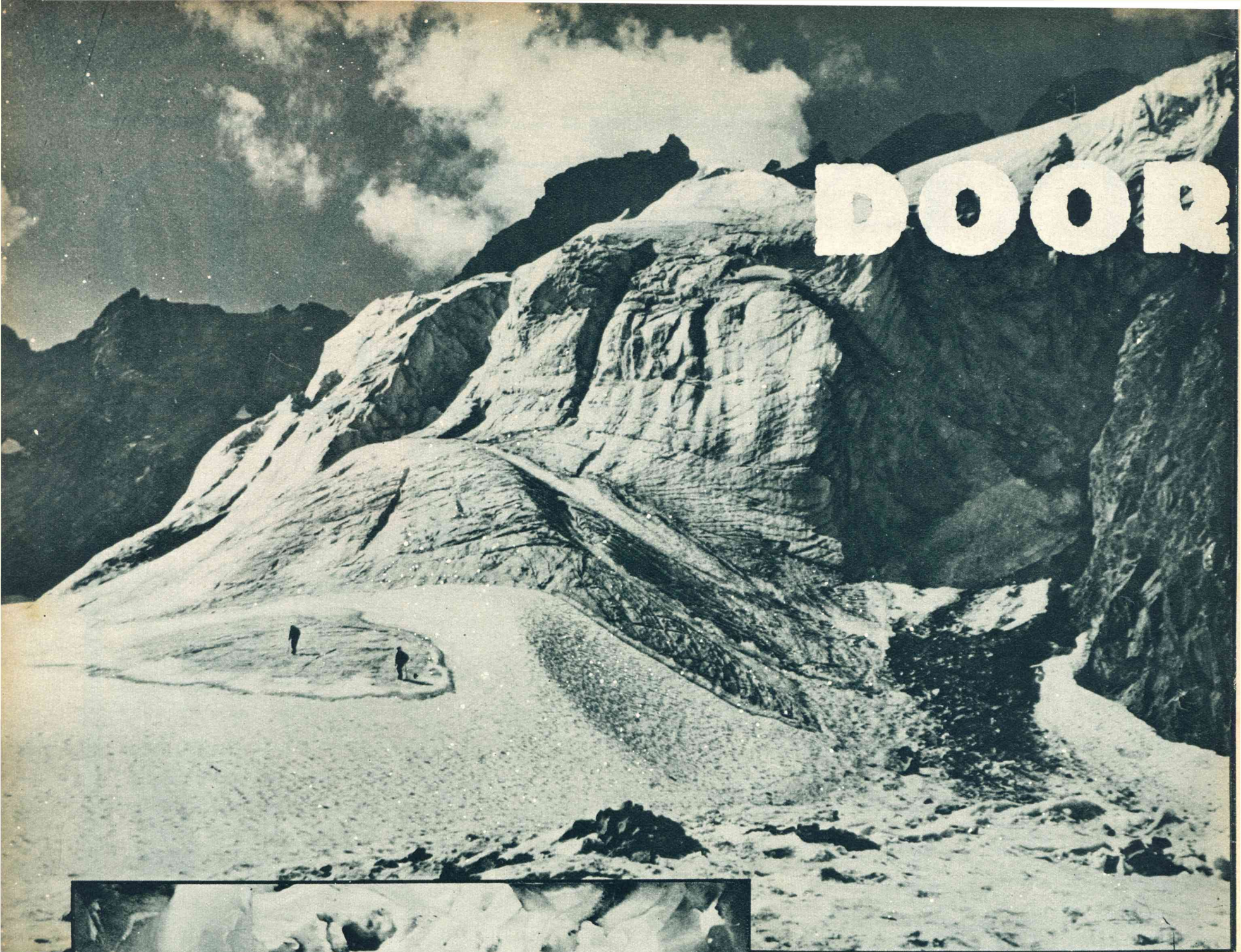

Bruin blikt naar blank.

(Foto Remaco)

DOOR

Langzaam stuwst de Alpengletscher zijn enorme ijsmassa's door 't diep uitgeslepen dal.

Gletschertochten zoo zwaar als die over den Matterhorn-Noordrand of den Ortler-Noordrand, waarover men den laatsten tijd bij herhaling spreken hoort, behoorden tot voor een tiental jaren nog tot de onmogelijkheden. Niet omdat het den bergbeklimmers van dien tijd aan den moed, de training of de sportiviteit ontbrak, die zulk een praestatie vereischt. Maar omdat de techniek van het gletscherklimmen, kortweg de ijs-techniek, nog niet zoo ver was, als noodzakelijk moest heeten voor het volvoeren van zulke buitensporige waagstukken.

Het zwaartepunt van de vroegere ijs-techniek lag in het uithakken van treden in het ijs, waarover de deelnemers aan den tocht konden opstijgen. Er waren ijstochten, waarop vroeger van twee- tot drieduizend treden gehakt moesten worden, een praestatie, die in de praktijk alleen mogelijk was voor de inheemsche berggidsen. Klimijzers waren destijds vooral in Zwitserland niet toegelaten, en wanneer ze al gebruikt werden, waren het nog de zespuntige, met korte tanden.

De tegenwoordige ijstechniek echter berust voornamelijk op het gebruik van tienpuntige klimijzers met zeer lange, spitse en bijzonder verharde stalen tanden, zogenaamde Eckensteineisen. Met behulp daarvan kan men bij toepassing der Eckensteintechniek over ijshellingen van 60 graden nog loopen zonder treden te slaan. En zoo werd het mogelijk om bijvoorbeeld een tocht over den Grossglockner door de Pallavicino-bedding, die vroeger van 12 tot 20 uren gevegd zou hebben, te beperken tot 2 tot 4 uren. Maar daarmee was de ontwikkeling der nieuwe ijstechniek nog niet voltooid. De mogelijkheden over steile hellingen zonder treden te loopen, was nog slechts de basis en het uitgangspunt dezer ontwikkeling. Want bij het groeien

De mitte hel: in een brokkelige gletscherspleet.

DE WITTE HEL

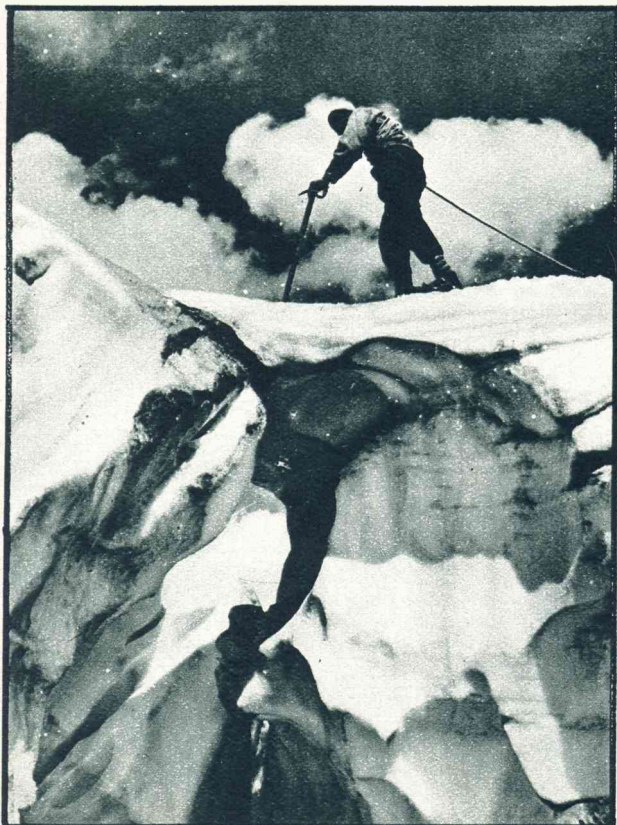
De veiligheidshaak is geslagen en de lijn erdoor getrokken; dan gaat de moeizame tocht weer verder.

Een steile ijsbult verspert den weg en bestijging is slechts mogelijk met behulp van steunpunten, die met het houwveel worden uitgehakt.

Uit licht metaal vervaardigde ijshaken worden in den wand gedreven om den bestijgers veiligheid te bieden, zooals dat ook bij rotsbestijgingen gewoonte is.

der moeilijkheden op de uiterst zware bestijgingen van Alpengletschers, die men nu waagde, moest de techniek zich aan de nieuwe omstandigheden en eischen aanpassen en op de steile hellingen werd uiteraard de moderne rotsentechniek haar voorbeeld. Uit het loopen ontwikkelde zich nu het klimmen over het ijs. Men hakt over het algemeen geen treden meer, maar voor zoover noodig slechts kleine steunpunten voor hand of voet, en gebruikt, evenals bij rotsbeklimmingen, lijn en haken voor beveiliging en voor behulp bij het klimmen.

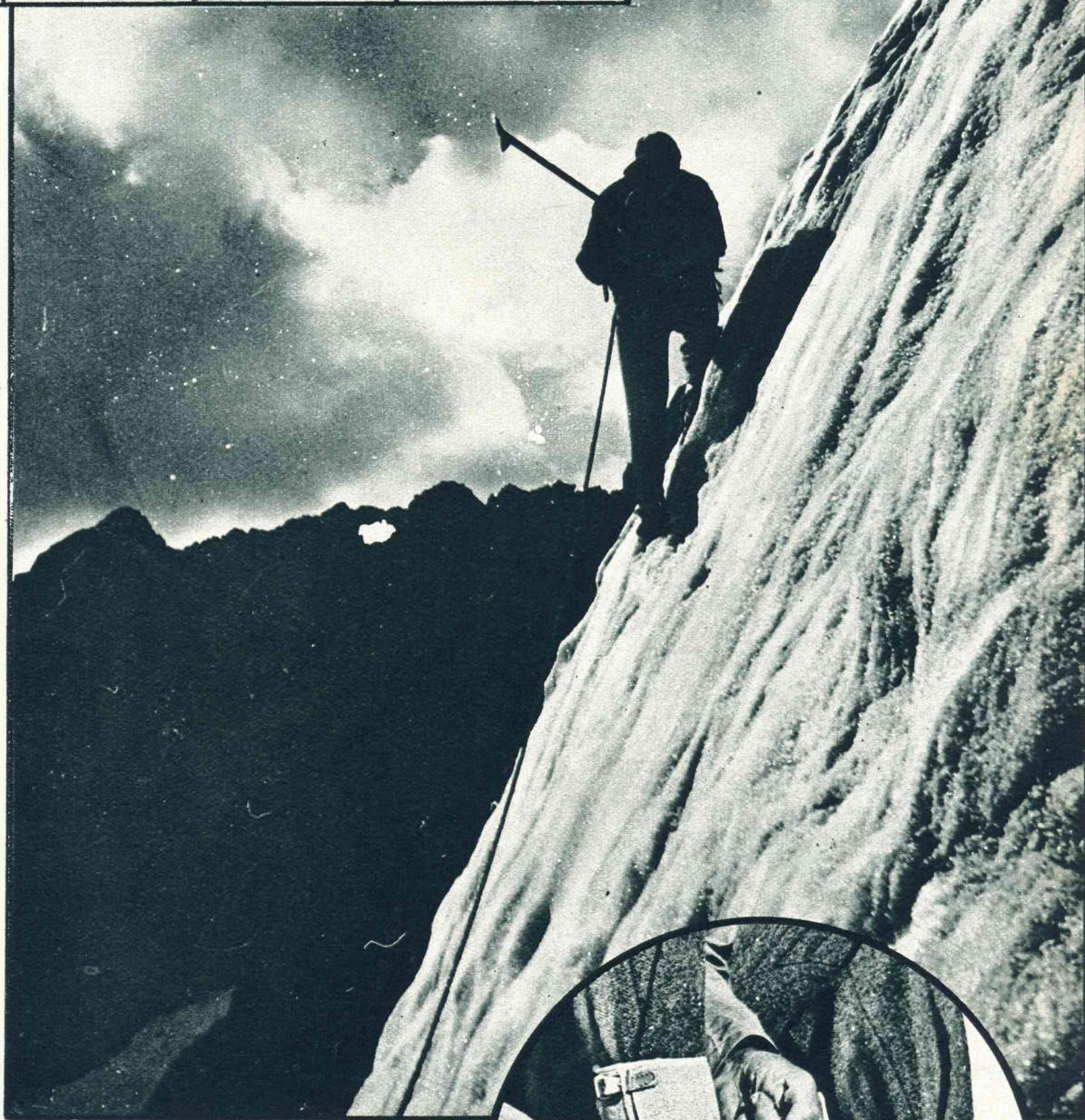
En het is aan deze vervolmaakte methode dat de bijzondere successen der laatste jaren te danken zijn, die zulk een reeks opzienbarende tochten mochten boeken, totnogtoe door geen sterveling te ondernemen. Al heeft dan ook de barre, machtige natuur der gletscherwereld niet nagelaten meedoogenloos slachtoffers te eischen voor de schending harer totnogtoe ondoordringbare pracht en geheimzinnigheid.

Meer dan zeventig graden helt de opgestuwde ijsmassa.

De klimijzers, van tien lange, spitse, stalen punten voorzien, worden aan de bergschoenen vastgesnoerd.

Overgang van een spleet over een natuurlijke brug. Met het houwveel wordt eerst de draagkracht beproefd.

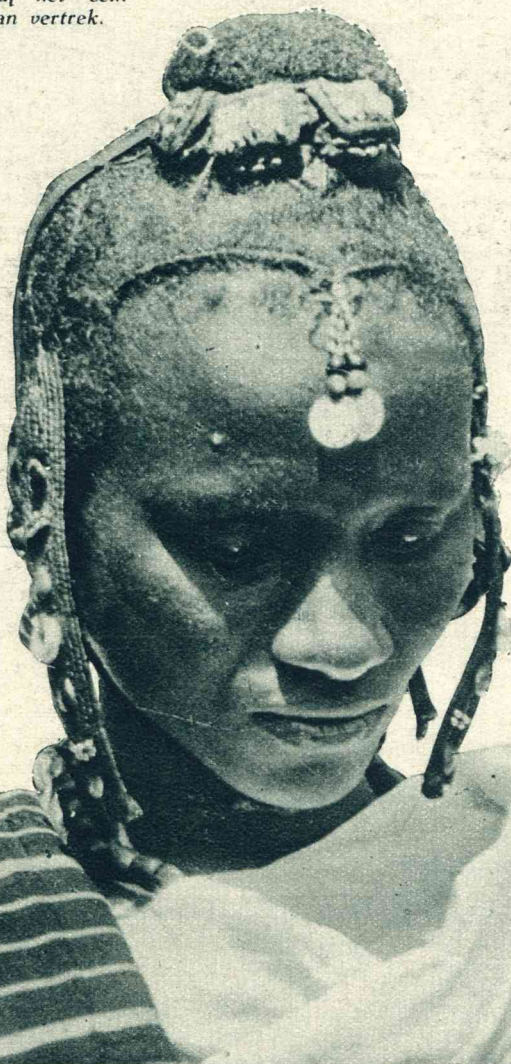
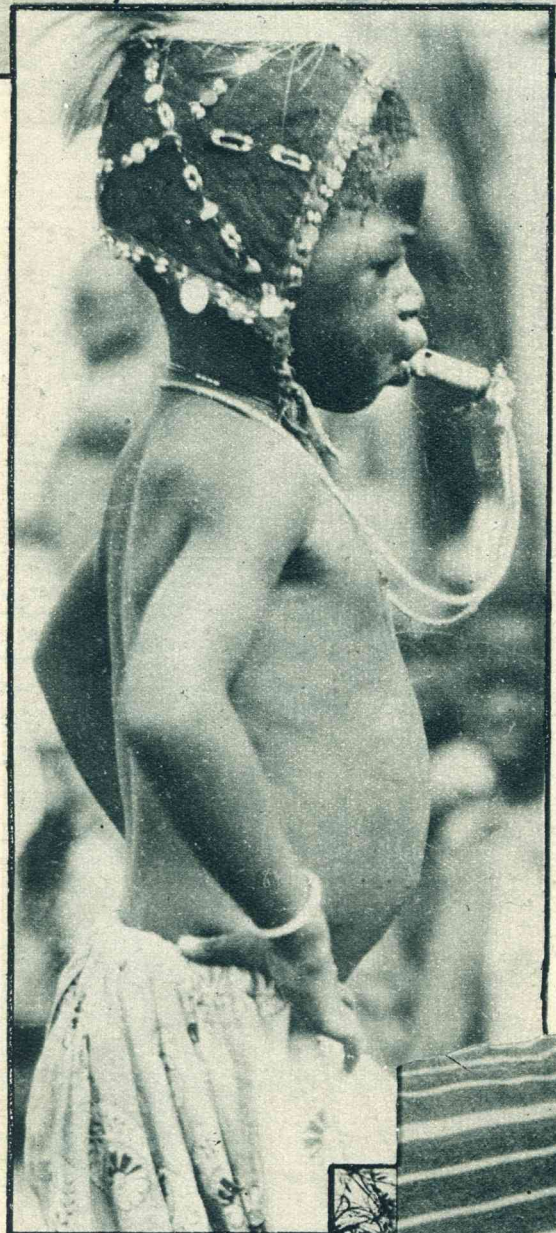

De boot der Byogo's tijdens de race. Links de man, die den stierenkop moet slaan, rechts de trommelaar.

'n Byogo-kind gaf het sein van vertrek.

OP ZOEK NAAR EEN KONINGS- BOOT

De koningin van Bubaque met haar hoofdtooi.

sneden en prachtig versierde stierenkop aangebracht; uit kostbaar hout vervaardigd, terwijl de zijwanden waren gesmukt met allerlei fraai snijwerk, voorstellende haaien, runderen, nijlpaarden, flamingo's. De gehele boot was in zwart en rood geschilderd. De leider der expeditie wist, dat zulk een boot door twintig en soms door meer mannen werd voortbewogen, maar hij slaagde er niet in de mensen te bewegen er in plaats te nemen en voor hem een kleine demonstratie te geven. Toen verzon hij een list. Hij stuurde een afgevaardigde naar den koning, wiens eigendom de boot was, en de boodschapper moest zich minachtend over de zeewaardigheid van het scheepje

Het was dr. Bernatzik, den leider van de groote wetenschappelijke expeditie naar Portugeesch Guinea, bekend, dat reeds in de oudste literatuur sprake was van het zee-rooversvolk der Byogen. Deze stonden bekend om hun gewaagde plundertochten naar schepen, die op de Afrikaansche Westkust waren vergaan. Ook werd in oude kronieken melding gemaakt van de prachtig versierde booten, waarop de Byogen zee kozen. Het gehele eilandrijk werd door de expeditie naar zulk een boot afgezocht, maar zonder resultaat. Op desbetreffende vragen ontving men ontwijkende en geheimzinnige antwoorden. Tenslotte ontdekte men zulk een boot in een hulk op het eiland Bubaque. Op den boeg was een kunstig uitge-

Dans in een Byogodorp; de mannen bootsen kippen na.

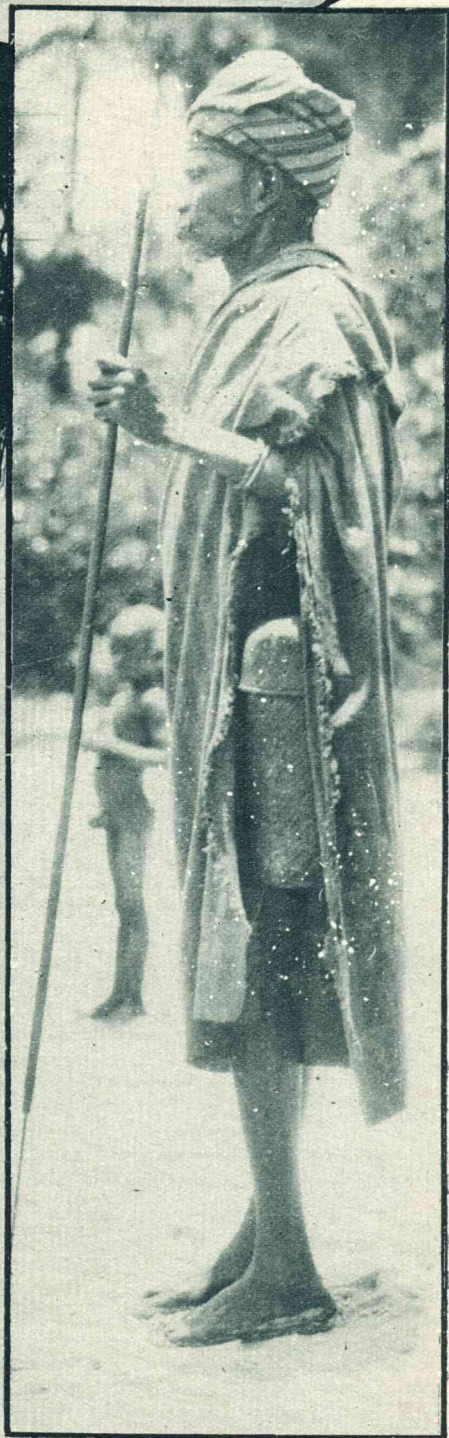
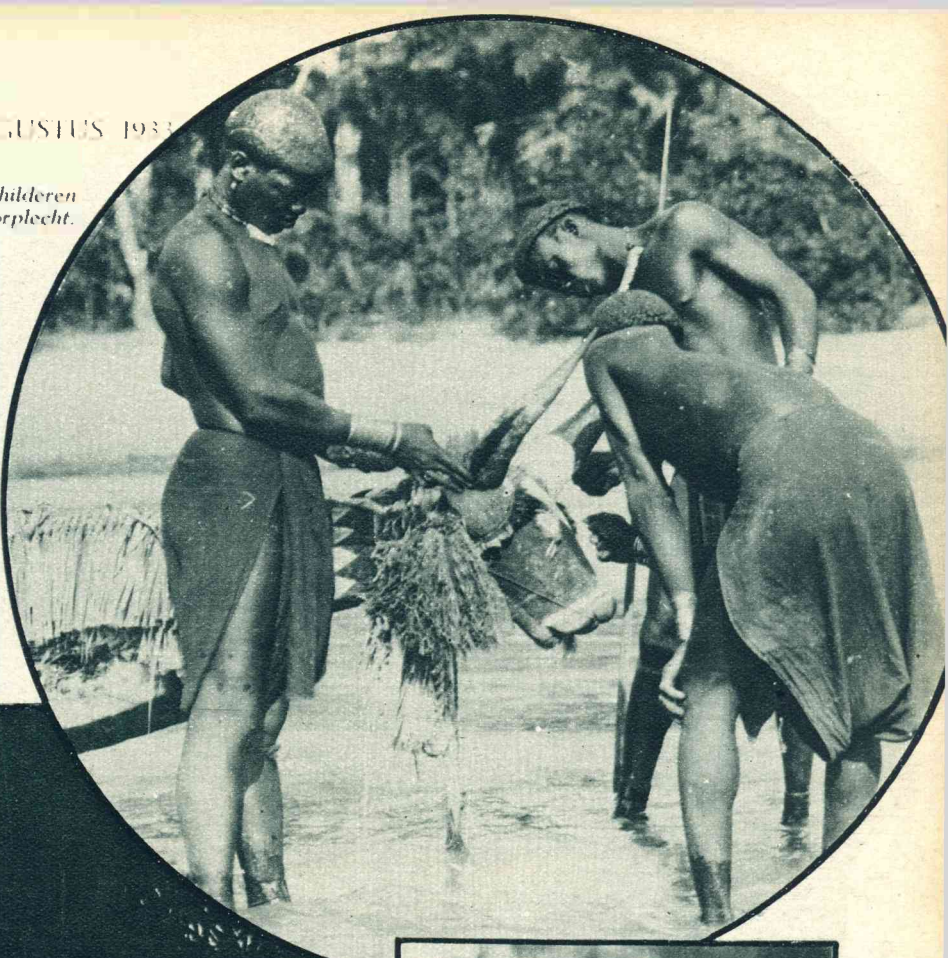
uitlaten. De koning, in zijn ijdelheid gekwetst, stelde onmiddellijk voor een race te organiseren tusschen zijn roeiboot en een Europeesche motorboot. De directie van den Kameroen-spoorweg stelde een motorboot ter beschikking van Dr. Bernatzik en de wedstrijd, die op open zee zou worden gehouden, kon plaats hebben.

De pootigste mannen werden voor roeier uitgekozen. De vermaardste krijgers trokken hun oorlogsuitrusting aan en begonnen daarin de koningsboot... op te verven. Een bundel palmblaren werd om den stierenkop aan den boeg gehangen ter verwijdering van booze en onsportieve geesten, twintig mannen namen in de boot plaats, alsmede een trommelaar, die het tempo voor de roeiers aangaf, en één man, die belast was onophoudelijk den stierenkop te ranselen.

De roeiers spanden zich tot het uiterste in, maar er was natuurlijk geen sprake van, dat zij de

raceboot konden bijhouden. Doch, de expeditieleider, die nu volkomen op de hoogte was van de bediening der beroemde scheepjes, en dus zijn zin had, minderde zoodanig vaart, dat de Byogoen hem konden inhalen. Dezen, vast overtuigd, dat de Europeaan op was van vermoeidheid gingen triomfjuichend, als eersten door de finish!

Het opschilderen van de voorplecht.

De koning en opperpriester van Babaque, eigenaar van de „beste raceboot der Afrikaansche Westkust“

Avondstemming op het eiland Babaque waar de koningsboot werd gevonden.

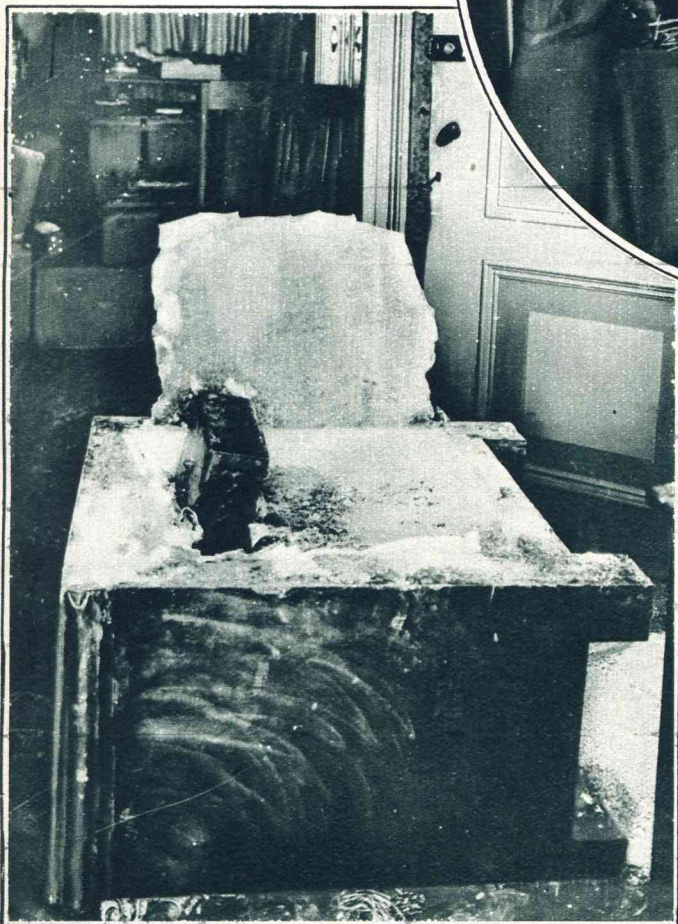

Zaterdag vierde onze populaire tooneelspeelster mevr. Esther de Boer van Rijk haar 80sten verjaardag. Bij deze gelegenheid hield A. M. de Jong voor de radio een kleine redevoering over de jubilarisse, welke te midden van haar kennissen, collega's en familie thuis met aandacht werd gevolgd.

In de H. B. S. voor meisjes in de Euterpestraat werd vorige week het Derde Intern. Montessori-Congres geopend door mevrouw Maria Montessori zelf. We zien haar op onze foto voor de met bloemen beladen tafel, naast den heer mr. G. A. E. B. Meyer, voorzitter der Nederl. Montessori-vereeniging.

Hare Majesteit de koningin-moeder ontving op haar 75sten verjaardag talloze blijken van aanhankelijkheid en sympathie.

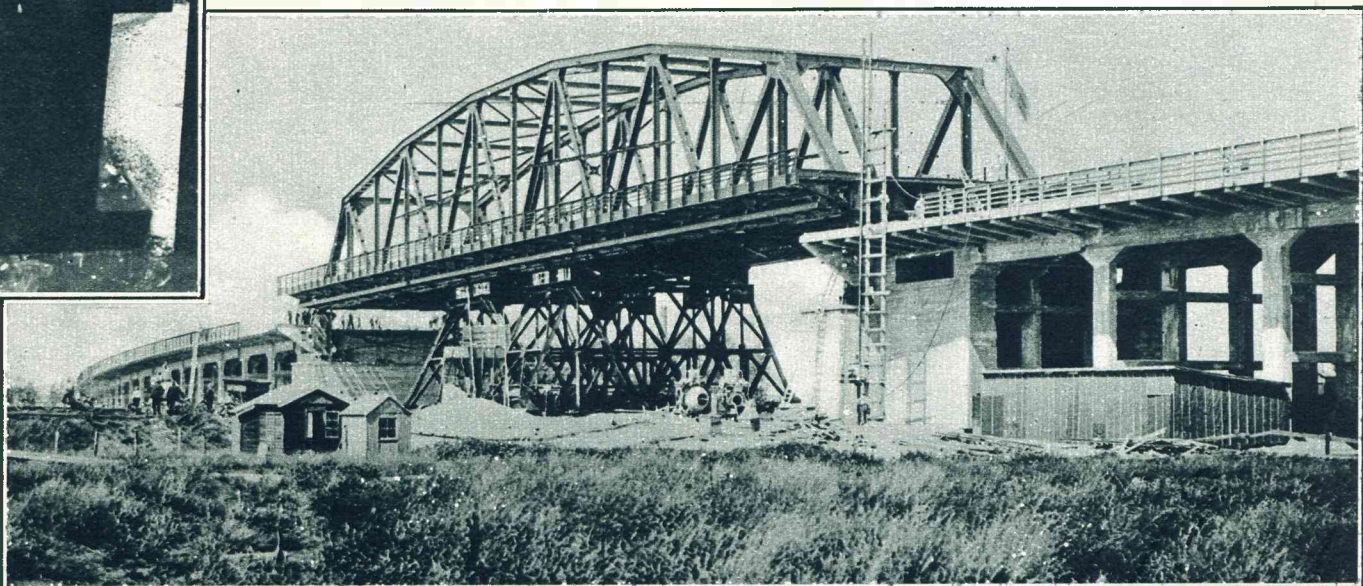
Van het kraakje in perceel N.Z. Voorburgwal bleef deze geschonden brandkast over. Van sardineblikjes gesproken.

Ook op de Heerengracht brachten inbrekers een bezoek met het hiernaast afgebeelde resultaat: de chaos op het kantoor der firma Herman Vos.

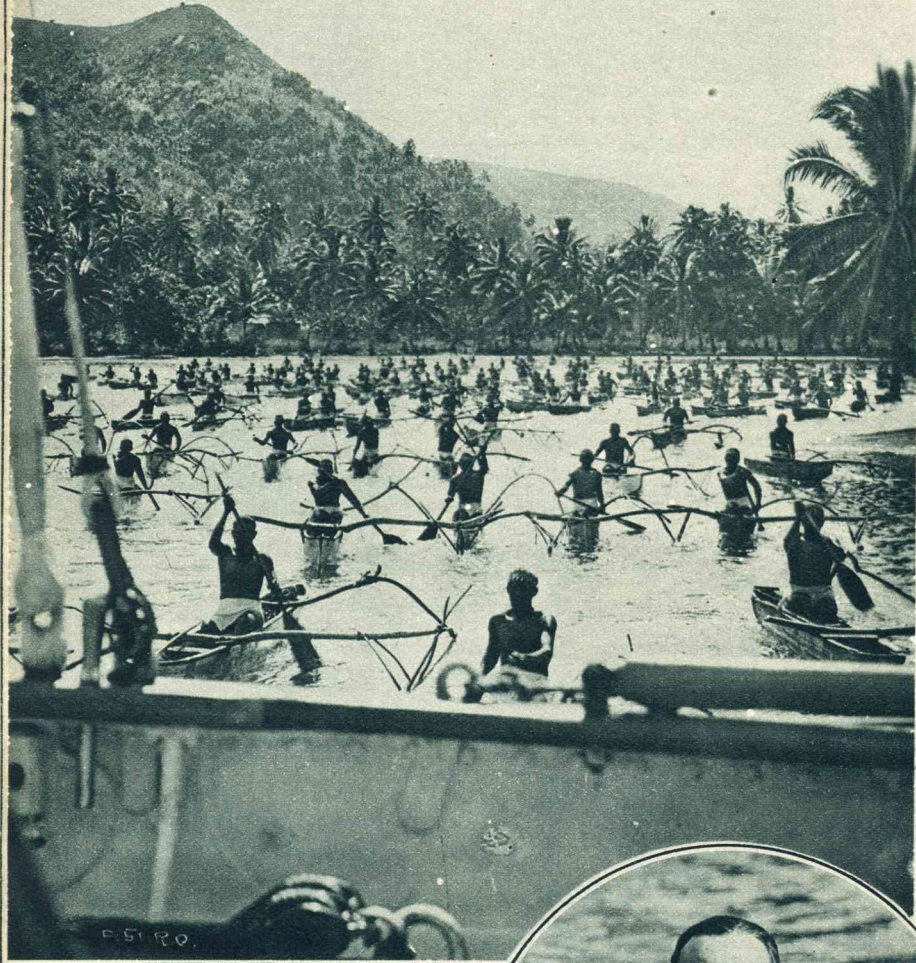
NIEUWS VAN DE WEEK

De brug over het Merwede-kanaal is geplaatst. Een overzicht van het nieuwe viaduct aan den Muiderstraatweg, toen de brugboog tusschen de landhoofden was gearriveerd en nog niet op de pijlers rustte.

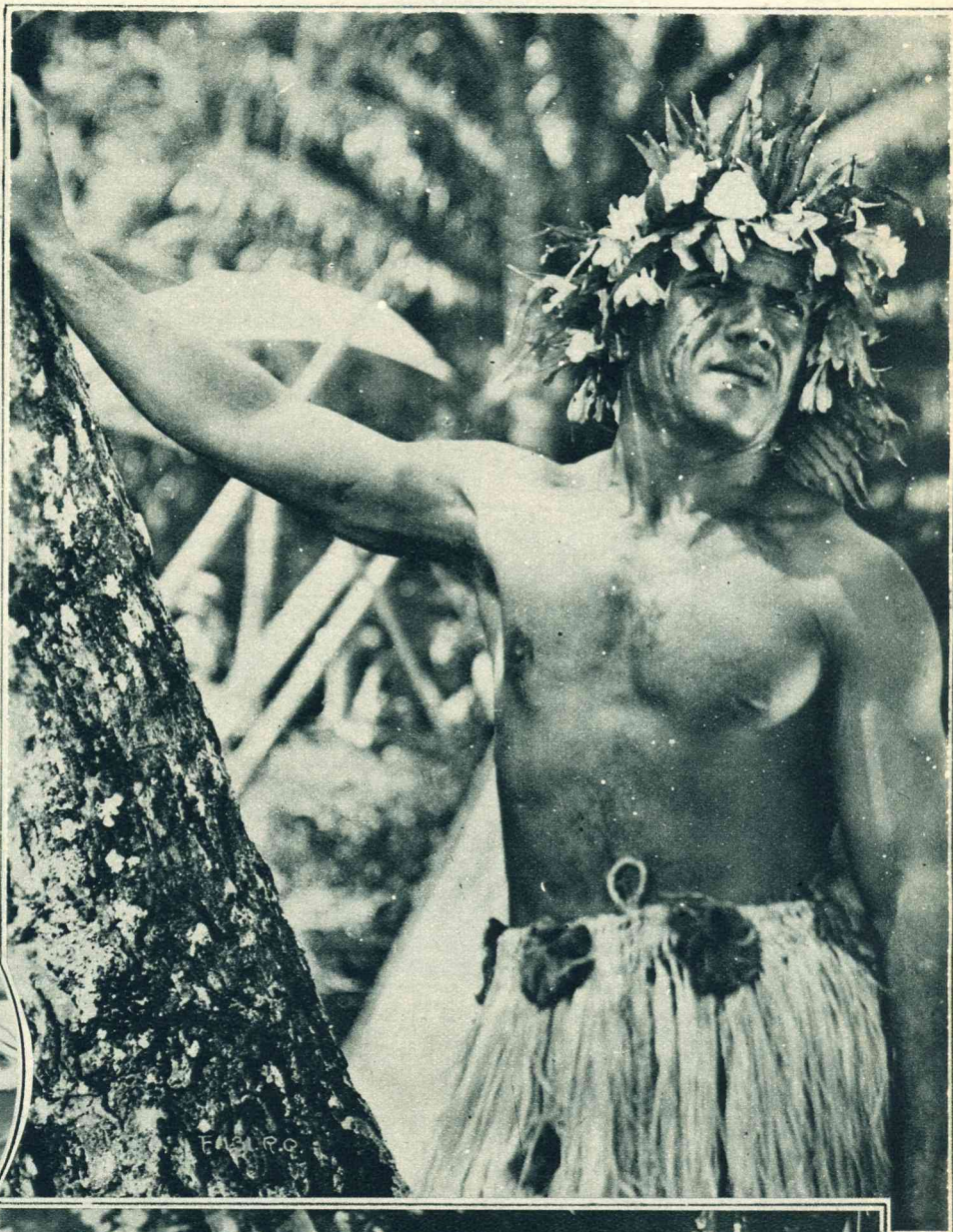
Mr. ROBINSON CRUSOË

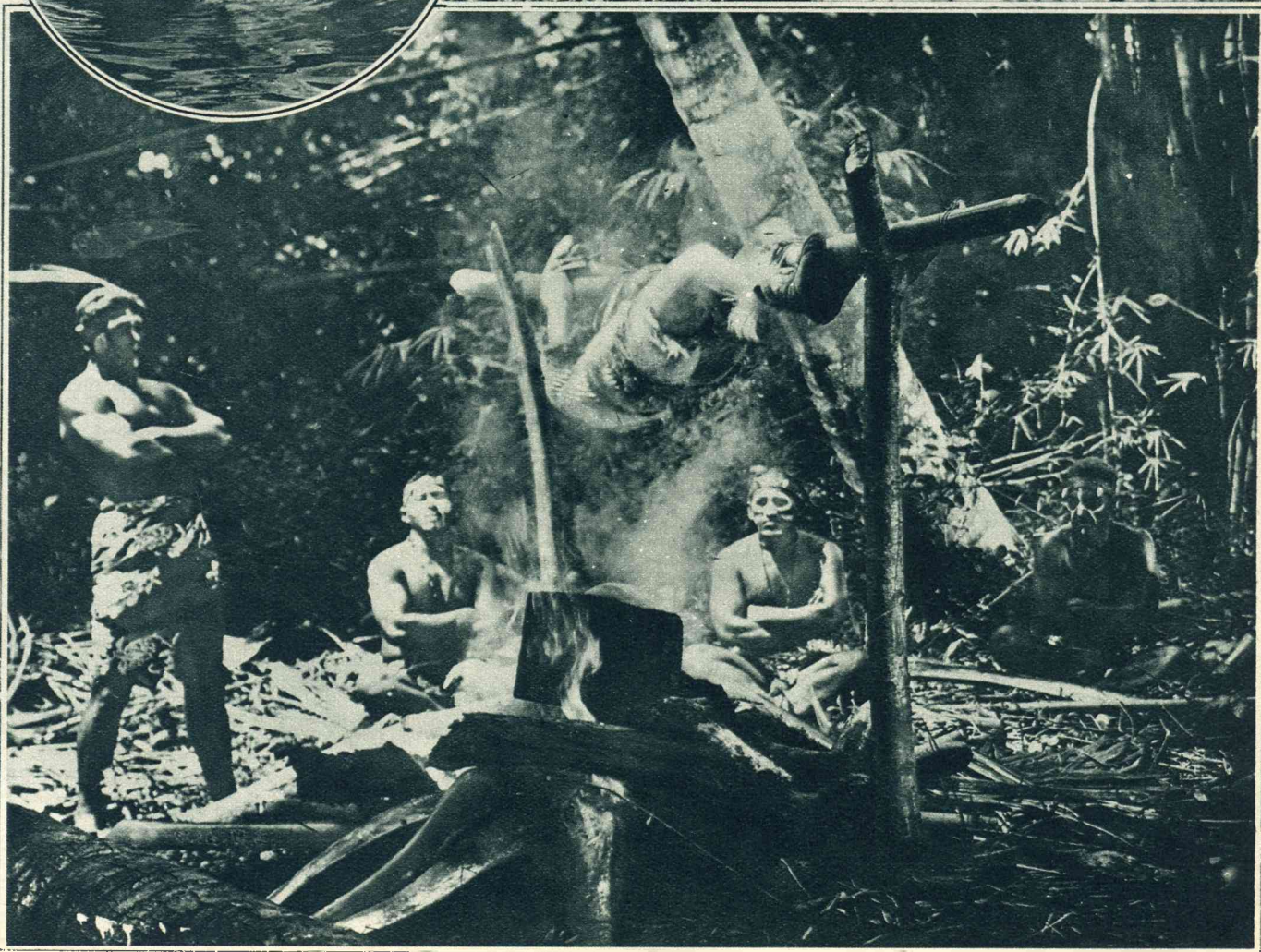
In kleine prauwen nadert een heele zwerm inboorlingen het schip.

Geheel rechts: de schoonheidskoning der Hawaïërs!

Mr. Robinson Crusoë alias Douglas Fairbanks. →

Eindelijk heeft de film haar oog tot het wereldberoemde boek van Daniel Defoe opgeheven, doch alleen om er den naam en het onbewoonde eiland van te gebruiken. Verder heeft men de oorspronkelijke geschiedenis blauw-blauw gelaten en er een eigen verhaal in geweven: ten eerste wijl men het gegeven zelf te oud vond en ten tweede omdat men geen kans zag, het publiek verschillende acten lang met een en dezelfde persoon bezig te houden. Deze Robinson Crusoë is een „toffe” jongen (Douglas Fairbanks), die om een weddenschap naar een onbewoond eiland gaat en in heel korten tijd dat eiland van alle mogelijke éénpersoonsgemakken voorziet. Later komen er dan „eilandburen” opdagen, die niet bijster vriendelijk zijn, doch dank zij de solide constructie van Mr. Robinson's corpus en diens sportieve natuur eindigt de geschiedenis niet dramatisch, al is men ook den geheelen tijd met een weldadige spanning behept geweest. De UNITED ARTISTS, die deze film uitbrengen, stellen zich dan ook van het succes zeer veel voor.

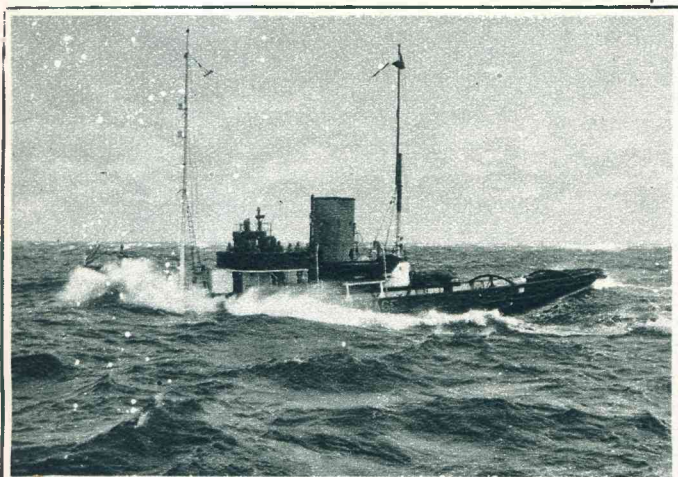
Douglas Fairbanks in een hitte-golf.

NAAR HET GOUD

Het werk van de berging der Lutine-schatten ondervindt dezelfde bezwaren die de Nederlandsche vacatieganger zoo goed kent: bezwaren van het weer. Voor den verderen opbouw van den bergingstoren zijn standvastig weer en een gladde zee noodig — en men ziet op de foto's wel, dat het water niet bepaald kalm was. Men is er vorige week in geslaagd, het eerste cylindervormige gedeelte op den kegel te monteeren, waarna de toren kan leeggepompt worden; wanneer het gevaarte daardoor weer voldoende gezonken is, zullen, zooals bekend, de tweede cylinder en 't platform met de machines er op geplaatst worden.

De toren in de Noordzee — de toren die hooger wordt gemaakt om hem dieper te laten zinken. (Op den voorgrond de heeren Beckers (rechts) en Doekse van de bergingsmaatschappij Doekse.)

Waarom het werk nu en dan gestaakt moet worden; de golfslag is zoo zwaar, dat de hoge zeesleepboot Holland op een tocht naar den toren er bijna geheel in verdwijnt.

De goudzoekers aan den arbeid.

Hanussen had in ieder van de woningen, die hij achtereenvolgens betrok, een bar ingericht, waarin hij zelf cocktails bereidde.

Het Mysterie-Hanussen

TELEPATHISCHE POST.

Hanussen pauseerde hier even om te zien of hij het publiek „gepakt” had; dit was inderdaad het geval. Zijn bescheidenheid, echt of onecht, had hem verschaft wat hij nodig had: een atmosfeer van welwillendheid. „Ik begin,” ging hij voort, „met een telepathisch experiment en zal daarna tot het eigenlijke helderzien overgaan. Op dit kleine tafeltje hier heb ik eenige velletjes papier en enkele enveloppen, die, zooals u zich overtuigen kunt (ironisch gelach), op geen enkele wijze geprepareerd zijn. Ik noem dit experiment: „telepathische post”. Waarom, zult u zoo aanstonds begrijpen. Ik verzoek eenige personen op het tooneel te willen komen.” Algemeene stilte. De een kijkt naar den ander, maar niemand gaat naar het podium, omdat ieder vreest, het voorwerp van een grap te worden. Hanussen moet de menschen eerst bemoedigend toespreken, vóór zich eenige dames bereid verklaren aan het experiment mee te werken. (Later wierp hij ballen onder het publiek en verzocht dan degenen, die ze opvingen, naar voren te komen. Dat had meer resultaat). „Zoo, dames. Wees nu zoo goed op een blaadje papier den naam te schrijven van een persoon, die hier in de zaal aanwezig is. Sluit dan het papier in een blanco enveloppe. Ik zal dan den brief door middel van telepathie aan den geadresseerde, wiens naam dus alleen binnenin vermeld staat, doen toekomen, maar buiten de zaal bezorg ik geen brieven.”

Het publiek lacht, hij ook. Men is benieuwd, het experiment is nieuw voor Berlijn. Hanussen ging op zij staan, met den rug naar de schrijvende dames toe, zoodat hij niet kon zien, wat zij schreven. Later heb ik hem op het tooneel honderden keeren van nabij kunnen gadeslaan, en scherp op hem gelet. Het was onmogelijk, dat hij de namen zou hebben kunnen lezen. Hij stond aan de andere zijde van het tooneel en liet de briefschrijvers altijd duidelijk zijn rug zien: Nauwelijks waren nu de brieven in de enveloppen gesloten of hij begon.

„Blinddoek mij.” Zulks gebeurde. „Komt u mee, komt u mee. Denk alstublieft zoo vast mogelijk, waar ik heen heb te gaan, jonge dame. Aldoor in gedachten bevelen: Hanussen, ga naar links, Hanussen, ga naar rechts. Begrepen?” Hij pakte een der dames tamelijk onzacht bij de hand en trok haar mee. Dan bleef hij plotseling staan en zeide: „Ja, hoort u eens hier, telepathie is een mooie zaak, maar zeker is zeker. Ik ga de trap toch liever op normale wijze af. Houdt u mij alstublieft bij de hand.”

Weer gelach in de zaal, dat echter aanstonds verstomde, toen Hanussen als een havik naar voren schoot, de leidsvrouw achter zich aan, zich langs de menschen op de derde rij wrong, een heer beetpakte en riep: „Komt u op het podium, ik moet u wat overreiken.” Hij had den juiststen man te pakken.

Daarna kwam het experiment met de verstopte speld, dat ik No. 2 reeds kende, en waarvan hij zich, zooals gezegd, nooit kon scheiden. Hij vond twee, tijdens zijn afwezigheid verborgen spelden, zonder hulp terug. Soms waren deze spelden door twijfelaars op de geraffineerste wijze verborgen.

Daarna mislukte eenmaal het zoeken van een naald, waarvoor hij een dame als leidster had. Aanstonds verwisselde Hanussen haar voor een ander. Een heer op het zijbalcon protesteerde en schreeuwde: „Dat is toch merkwaardig, mijnheer Hanussen, dat u met deze dame de speld niet kunt vinden. Doet u een experiment nu eens met mij en niet met iemand, dien u hebt uitgezocht.”

„Heel goed, komt u maar naar het podium. Het experiment van de telepathische post zal worden herhaald.”

De heer komt inderdaad, geeft hem de hand, maar lacht spottend.

„U wilt niet denken,” roept Hanussen woest, „maar ik zal u er toe dwingen.”

Opwinding onder het publiek. De heer op het podium krijgt een hoofd als vuur. Hanussen pakt zijn hand en trekt hem mee naar de parketplaatsen. Iedereen springt overeind. Met huiveringwekkende zekerheid dringt hij langs de stoelen, blijft plotseling voor een meisje staan en roept: „Staat u op. Aan u moet ik den brief geven. Is het juist, mijnheer?”

„Inderdaad, het is juist.”

De zaal daverd van de bijvalsbetuigingen. Beschaamd gaat de twijfelachtige naar zijn plaats terug.

Nu volgden graphologische experimenten, waarbij hij het handschrift van beroemde mannen, wier namen men hem toeriep, bedrieglijk nauwkeurig gelijkend op een groote lei schreef.

Daarna was het pauze. Tijdens de rustpoos werden hem, naar hij eerst had verzocht, door het publiek een aantal briefjes overhandigd, waarop plaats en tijd van bepaalde dramatische gebeurtenissen stonden geschreven, welke hij dan in helderzienden toestand zou noemen en beschrijven.

Tijdens de pauze benutte ik de gelegenheid om verschillende personen, door wie hij zich had laten leiden, te ondervragen en uit te hooren of zij misschien een geheime afspraak met hem hadden. Ik wilde mij zekerheid hieromtrent verschaffen, ofschoon ik door mijn eigen telepathische experimenten wist, dat, hetgeen hij tot nu toe had vertoond, alleen bewijs was van een buitengewone fijngevoeligheid, maar niet van het bezit van buitennatuurlijke krachten. De personen hielden allen vol, dat zij Hanussen voor de eerste maal in hun leven hadden gezien. Ik noteerde hun namen.

HANUSSEN ALS HELDERZIENDE.

Nu volgde het tweede deel van den avond, met die experimenten, welke Hanussen's faam als helderziende hebben gevestigd. Nadat hij zich zelf in trance-toestand had gebracht, waarbij hij de „Gomboloy”, 'n Oosterschen ketting, gebruikte om zich beter te kunnen concentreren, liet hij zich door zijn secretaris tijd en plaats van de door het publiek bedoelde gebeurtenissen toeroepen. Nauwelijks was het eerste afgeroepen, of hij begon reeds een duidelijke beschrijving van het gebeurde te geven. „Hier heeft men te doen met een inbraak. Als de dader moet beschouwd worden een jongeman van ongeveer achttien jaar, met een bruine overjas. Vroeger was hij in het bedrijf werkzaam. Tot nu toe is hij nog niet verdacht; maar de diefstal zal opgehelderd worden.”

Een oogenblik rust Hanussen uit.

De secretaris vraagt luid, naar het publiek gekeerd: „Klopt dat?”

„Ja, dat van den diefstal klopt. De dader is nog niet gevonden,” roept 'n stem uit het parket.

Een dof gemurmel van verwondering golfde door de rangen. „Buitengewoon,” hoort men van alle kanten. „Hoe kan zooiets mogelijk zijn?” Ook de andere gevallen, die hem opgegeven werden, verklaarde Hanussen op verrassende wijze. En toen hij bij de weergave van een brand en van een daarbij op het laatste oogenblik geslaagde redding van een kind in zijn opwindend haast z'n eigen woorden niet kon bijhouden en uitgeput den zwarten doek voor zijn oogen wegrukte, toen kenden het gejubel en de bijval geen grenzen meer.

Hanussen had Berlijn veroverd. Nadenkend gingen de verblufte twijfelers naar huis.

Zou Hanussen zich, sinds ik hem in Weenen had gezien, verbeterd en verdiept hebben? Ik ging naar de artiestenkamer, ik moest hem spreken. Vele dames en heeren verdrongen zich voor de deur. Zij wilden allen naar hem toe; maar nu wilde hij niemand ontvangen, niet voor morgen, dan hield hij spreekuur in zijn hotel. Maar door zijn secretaris laat hij zeggen, dat hij wel tijd voor mij heeft. Een moede man ontvangt mij en strekt mij de hand toe: „Nu, wat zegt u ervan, doctor Thoma? Dat zoudt u niet hebben geloofd, dat ik ooit nog helderziende zou worden?”

„Nee,” moest ik bekennen, „ik kan het niet begrijpen. Zeg mij nu eens

eerlijk, wij zijn nu onder ons: had u werkelijk geen helpers in de zaal?” „Vraagt u dat gerust aan de menschen, die ik bij mijn experimenten heb gebruikt.”

„Dat heb ik al gedaan. Ik heb ook de dame ondervraagd, wier dochttertje uit het brandende huis gered is. Zij is zelf zoo onthutst door uwe weergave van het gebeurde, dat ik het voor uitgesloten houd, dat zij met u op een of andere manier in verbinding heeft gestaan. Wanneer u echter, mijnheer Hanussen, werkelijk over de gaven van helderziendheid beschikt, dan moet u zich beschikbaar stellen om in een kleinen kring van geleerden op te treden. Ik zal dat dan wel voor elkaar brengen, en dan is uw naam bovendien voor goed gevestigd.”

Hij werd boos. „Houdt u alstublieft op met uw wetenschap. Ik wil geld verdienen. De bonzen kan men toch nooit overtuigen.”

Het gelukte mij niet zijn toestemming te verwerven. Toen niet en evenmin later, toen ons contact nog veel nauwer was geworden. Het geld had voor hem meer waarde dan de wetenschap.

Den volgenden dag stonden de kranten vol over Hanussen. Zijn geluksster was opgegaan.

De telefoon ging aanhoudend.

„Kan ik mijnheer Hanussen spreken?”

„Waarover gaat het?”

„Over een privé advies.”

„Dan moet ik u eerst met zijn secretaris verbinden.”

„Wat kost het, wanneer men mijnheer Hanussen in een privé aangelegenheid om advies vraagt?”

„Vijftig mark per vraag.”

Desondanks was zijn spreekkamer — hij had aanstonds een chique conferentievertrek in Hotel Esplanade gehuurd — den heelen dag vol. De menschen betaalden grif honderd tot tweehonderd Mark voor een voor hen gewichtige mededeeling of beslissing.

Bij eenvoudige vragen antwoordde Hanussen aanstonds, wanneer men hem een schriftelijk stuk of een ander document kon overleggen. Hij antwoordde zonder nadenken, zonder theatraal zijn gezicht te vertrekken, maar direct en intuïtief.

Bij moeilijke vraagstukken verklaarde hij, zich eerst in trance te moeten brengen, hetgeen hij bij zich zelf deed, door zich een zwarten doek voor de oogen te binden. In trance sprak hij met een iets veranderde stem en gaf aldus zijn antwoord, daarbij dan dikwijls nog waardevolle bijzonderheden eraan toevoegend. De menschen zaten soms uren lang te wachten vóór zij aan de beurt kwamen.

De eene avond volgde op den anderen. Het getal zijner aanhangers nam steeds toe. Zeer weinig experimenten mislukten, maar natuurlijk konden allen, die hem een opgaaf wilden stellen, niet aan de beurt komen. Dat zette kwaad bloed en ieder, wiens geval niet behandeld kon worden, werd natuurlijk een twijfelaar en vermeerderde het leger van zijn tegenstanders, dat langzaam maar zeker werd gevormd.

Daarbij kwam nog een andere oorzaak.

Hanussen was, zooals ieder, die ooit zijn openbare avonden bijwoonde zal moeten toegeven, van een aan brutaliteit grenzende vrijmoedigheid tegenover 't publiek. Een dergelijk optreden had nog geen artist zich durven veroorloven. O wee, wanneer iemand hem interrumpeerde. Aanstonds staakte Hanussen zijn experiment, ontbood den man bij zich op het podium en wist hem dan steeds na enkele oogenblikken voor het heele publiek belachelijk te maken. Hij verstond buitengewoon goed de kunst om een aanval te zijnen koste te veranderen in een succes voor zichzelf. De aanvallen vanuit de zaal werden evenwel steeds talrijker, ofschoon het cijfer van 't aantal bezoekers nog steeds stijgende was.

Ik schreef hem een brief, waarin ik hem uiteenzette, dat hij op slag aan dezen tegenstand, die ongetwijfeld nog zou toenemen, een einde zou kunnen maken, indien hij zich slechts beschikbaar wilde stellen voor een wetenschappelijk onderzoek. Hij antwoordde mij, dat ik hem een plezier zou doen, indien ik den volgenden dag bij hem thuis wilde komen. Hij zou mij met zijn wagen komen afhalen. Ik veronderstelde reeds, dat ik het pleit had gewonnen. Maar het zou anders uitkomen.

Hij kwam voor met zijn Bugatti, die toen nog eenvoudig was, met een normale carrosserie; later liet hij zijn auto op een protserige manier ombouwen. „Ik chauffeer zelf niet graag,” zeide hij mij tijdens het rijden, „maar heb drie wagens.”

„Daar ligt toch een tegenstelling in, mijnheer Hanussen?”

„Toch niet. Ik heb de auto's namelijk noodig voor het publiek. Of het iemand goed gaat wordt tegenwoordig naar zijn auto beoordeeld. De menschen moeten zeggen: Dien Hanussen gaat het voor den wind; die houdt er drie wagens op na. En des te meer kan ik op mijn spreekuur vragen. Voor mijn beroep is reclame het gewichtigste. Als ik mijn cliënteel bij mij thuis zou ontvangen, zou ik maar weinig kunnen vragen. Maar in mijn deffig hotel betalen zij ieder bedrag.”

Ik stond versteld over zijn eenvoudige woning, die eigenlijk een schrille tegenstelling vormde tot zijn

De fascinerende blik van Erik Jan Hanussen.

In een ander vertrek gaf Hanussen voor zijn vrienden particuliere séances. Eenige dames zien in gespannen aandacht toe.

weelderige levenswijze. Het eenige wat mij opviel waren de talrijke fotografische apparaten en een kostbare installatie voor het vertoonen van films, welke hij bezat. Hij stelde mij aan zijn knappe, blonde vrouw voor.

„Dat is Fritz, mijn goede geest. Die heeft al heel wat honger met mij geleden, nietwaar?” Hij streelde teeder haar wang.

„Ja,” vervolgde hij, „in Tsjecho-Slowakije is 't ons dikwijls niet voor den wind gegaan. Wij hadden soms geen kwartje meer om eten te kopen. Dan zei ik maar tegen mijn vrouw: Hoe kun je toch op lekker eten gesteld zijn! Het is toch mooi weer, kom, ga maar een eindje wandelen. En terwijl zij aan het wandelen was, heb ik een oud boek, dat ik nog in een koffer had zitten, 't was 't eenigste wat wij nog bezaten, aan een antiquaar verkocht. Daarvan gingen we samen eten. Het heele bedrag, dat ik voor het boek had gekregen, hebben we opgegeten. Maar ze hebben me er nooit onder gekregen. 't Ging in mijn leven steeds bergop, bergaf. Eigenlijk werk ik heelemaal niet graag; alleen als het water ons tot aan de lippen staat, en dan doe ik nog niet eens graag de dingen die men van mij verlangt. Dat helderzien verschaft mij geen enkele vreugde. Geloof u mij, ik ben heelemaal eerlijk, en ik verklaar, dat ik het alleen maar doe om geld te verdienen. Ik zal u bij gelegenheid eens mijn heele leven vertellen, dan zult u mijn houding begrijpen.”

„Zonderling, ik begrijp het toch niet goed. Laten het applaus en de toejuichingen van een stampvolle zaal u dan heelemaal koud?”

„Ja, daar geef ik totaal niets om. Terwijl de menschen klappen en klappen, denk ik bij mezelf: Wat zal ik dadelijk eten? Ik eet namelijk vóór mijn werk nooit. Dan zou het misloopen. Maar na afloop heb ik een vreeselijken honger”.

„Autorijden doet u niet graag; hebt u misschien andere liefhebberijen?”

„Ja, maar dat heeft niets met occultisme uit te staan. Techniek heeft mijn voorliefde. Apparaten, allerlei mechanische instrumenten, daar houd ik van en daar kan ik mij uren lang mee bezig houden. Ik heb een „mechanisch complex”, geloof ik. Hoe ik er aan kom weet ik niet. Ik zal u eens een film vertoonen, die ik aan boord van mijn jacht heb gemaakt.”

„Wat — een jacht hebt u ook?”

„Natuurlijk. Of ik ga te voet en heb niets om te eten, of ik heb een jacht en drie auto's. Als ik werkelijk geld wil verdienen, dan verdien ik het ook goed.”

Dien dag sloeg Hanussen mijn voorstel betreffende een wetenschappelijk onderzoek opnieuw af. Ik probeerde het op een andere manier:

„U weet dat ik al jaren psychologisch medewerker ben van een bekende, serieuze krant. Zoudt u bereid zijn op het redactie bureau, onder controle van twee professoren, een proef van helderziendheid af te leggen?”

„Daarop wil ik ingaan. U kunt mij dan zelf hypnotiseren. Ik geloof, dat u dat gemakkelijk gelukken zal, ofschoon het al vaak zonder succes werd beproefd. Laten we het hier maar proberen.”

Hij ging tegenover mij zitten. Ik trachtte hem door de zgn. „verbaalsuggestie” te hypnotiseren. Het gelukte uitstekend.

VAN BERLIJN NAAR NEW YORK IN 2500.

Reeds eenige dagen later vond het experiment plaats. De redactie had de hoogleeraren Kronfeld en Bruck als controleurs over den trance-toestand uitgenoodigd. Ik had met den hoofdredacteur afgesproken, dat ik zelf de in een verzegelde enveloppe gesloten opdracht van de redactie eerst in handen zou krijgen, nadat Hanussen in trance was gebracht.

Ik hypnotiseerde Hanussen. Terloops wil ik hierbij even opmerken, dat het feit, dat Hanussen te hypnotiseren was, natuurlijk niet als bewijs van zijn bijzondere eigenschappen gold. Immers, vele menschen zijn te hypnotiseren. De hypnose werd alleen daarom op hem uitgeoefend, omdat hij zich volgens eigen verklaring in dien toestand beter concentreren kon.

De opgave, die ik het eerste onder de oogen kreeg, luidde: „Geef een beschrijving van een reis van de stad Berlijn naar de stad New York in het jaar 2500.”

Tot ons aller verbazing begon Hanussen, toen ik hem zeide, wat hij als helderziende te doen had, plotseling te lachen in zijn hypnose.

„Waarom lacht u?”

Hanussen schudde het hoofd.

„Die is ook goed,” mompelde hij.

„Zeg toch waarom u lacht.”

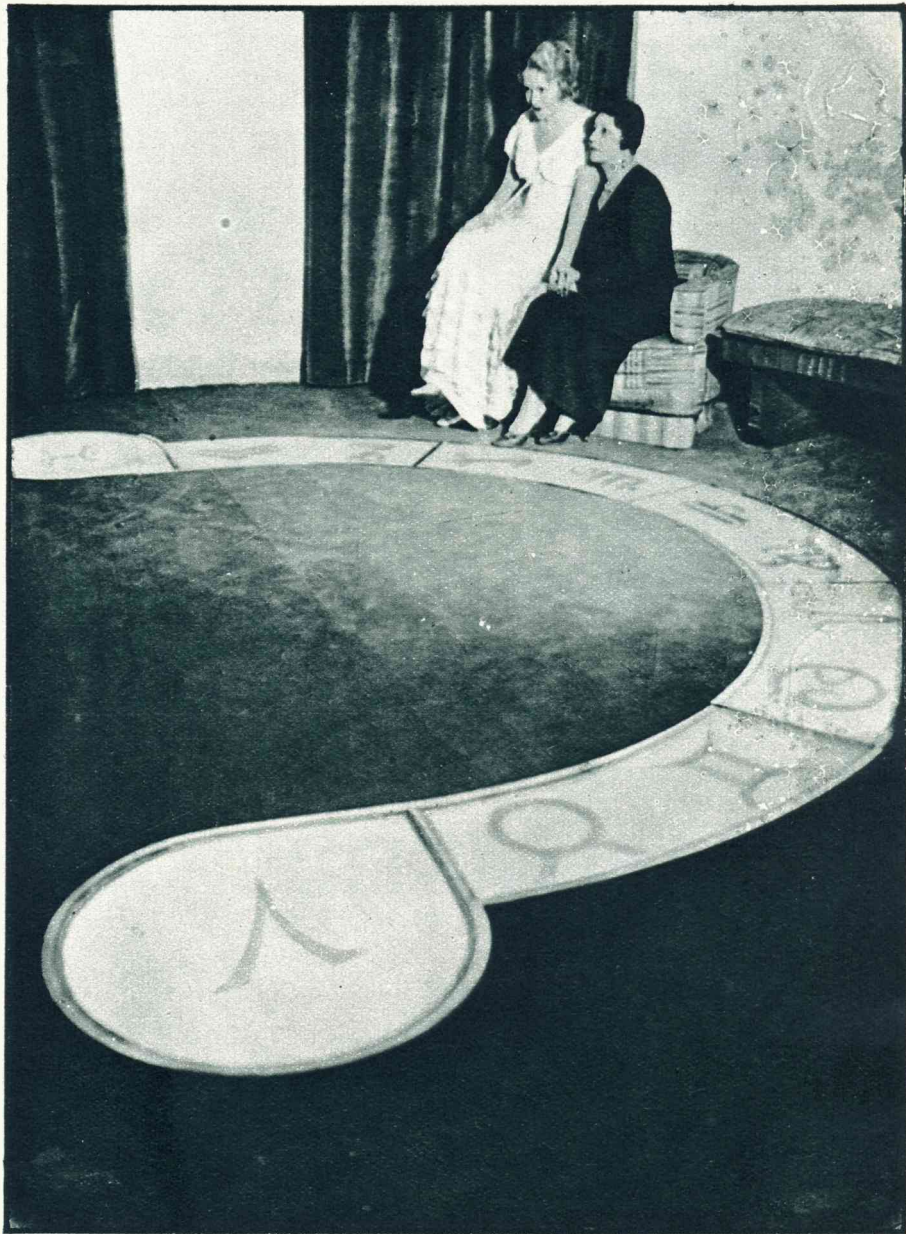
„Ja, weet u dan niet,” riep hij plotseling luid, „dat de stad New York door een catastrofe verwoest is geworden, omdat de menschen daar aldoor meer in de diepte hebben gebouwd en dat door deze onderbebouwing plotseling een geweldig ongeluk gebeurd is?”

Daarna vertelde hij over een reis van Europa naar Amerika. In dien tijd zouden de menschen door middel van raketten over den oceaan worden geschoten. In een paar uur zou men de nieuwe wereld kunnen bereiken.

Wie kon het controleren? Tegen dien tijd zou niemand van de aanwezigen meer in leven zijn. De opgave was dan ook niet zeer gelukkig. Ook andere kleinere experimenten, die men op het redactie bureau met hem ondernam, leverden geen absoluut zeker bewijs voor zijn buitengewone beaafdigheden.

Maar een schildering van het New York der toekomst scheen mij zoo interessant, dat ik besloot het experiment op andere wijze voortgang te doen vinden. Toen hij uit zijn hypnotischen slaap gewekt werd, wist hij niets van hetgeen hij in trance had verteld: iets wat als volkomen normaal moet worden beschouwd. Ik probeerde verschillende malen hem er in te laten loopen. Zoo vroeg ik hem bijvoorbeeld:

„Wat u van de ramp van Londen verteld hebt, was heel merkwaardig. Hoe kwam u zoo op Londen?”

„Dat weet ik niet. Ik ken Londen heelemaal niet. Wat heb ik daar dan van verteld?”

Hij had er geen flauw vermoeden van, dat hij niet over Londen, maar over New York had gesproken.

Ik noodigde nu zeven avonden achtereen een reeks bekende persoonlijkheden op metaphysisch gebied in het huis van Hanussen. Onder hen bevonden zich Professor Max Dessoir en Dr. Kröner, met welke beide heeren ik reeds vroeger in een bekend proces tegen een helderziende had samengewerkt. Hanussen werd gehypnotiseerd, door verscheidene doctoren in trance onderzocht en kreeg dan van mij de opdracht den ondergang van New York, die, naar hij tijdens het experiment op de redactie had medegedeeld, vóór het jaar 2000 zou plaats hebben, te verhalen. Hij sprak zoo snel, dat geen stenotypiste hem kon bijhouden. Ik moest een parlograaf voor hem neerzetten, waar hij zijn profetische woorden over New Yorks ineenstorting in kon uitspreken. Hij kuchte van opwindung; zijn verhaal was spannend en dramatisch en vol uitdrukkingen, waarvan wij de beteekenis niet goed begrepen. Deze „roman in hypnose” is op zes en veertig fonografische platen opgenomen. Op een van deze avonden gelukte het mij van Hanussen gedaan te krijgen, dat hij zich ter beschikking van professor Dessoir stelde. Professor Dessoir had zijn secretaresse meegebracht, die een gouden armband droeg. De hoogleeraar gaf aan Hanussen de opdracht in trance de geschiedenis en lotgevallen van dit voorwerp te verhalen. Over het resultaat van zijn onderzoek hield de hoogleeraar in een kring van filosofen later een voordracht, die ook ik bijwoonde. Hij kwam tot de conclusie, dat het vaststellen van een volstrekt zeker bezit van het vermogen van helderziendheid bij Hanussen zuiver wetenschappelijk niet mogelijk was, doch dat Hanussen zeker over eenige bijzondere eigenschappen moest beschikken, welke men systematisch zou moeten onderzoeken.

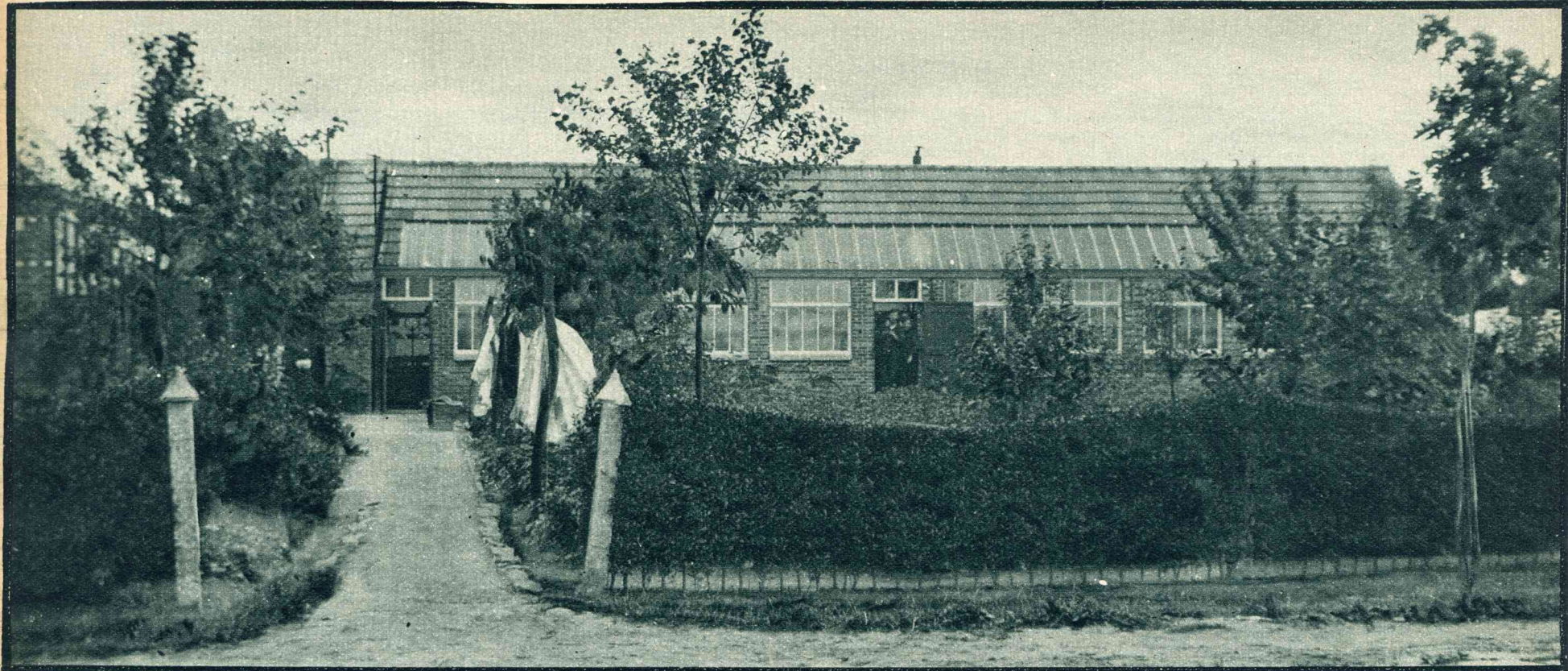
Hanussen was blij toen de geleerde heeren weg waren.

„Gelukkig, ik heb weer rust. Laten we wat uitgaan,” stelde hij voor.

Op deze „uitgaansavondjes” nam Hanussen altijd iedereen mee, die zich op het oogenblik van vertrek in zijn huis bevond. Trouwens over het algemeen was hij in de keuze van zijn gezelschap niet erg kieskeurig. Meestal ging men eerst naar een Hongaarsch restaurant, waar gegeten werd. Hanussen, die overdag niets anders gebruikte dan een paar koppen koffie en veel sigaretten, at des avonds niet, maar hij vrát letterlijk. Met een geweldige haast, en niet bepaald op beschaafde manier, onderwijl met vollen mond sprekend, duwde hij zijn maaltijden door het keelgat. Hij hield van sterk gepeperde Poolse worstjes, die hij tot ergernis der aanwezigen vaak zonder mes en vork opat. Daarna ging het naar een dancing, dan naar een bar, en tot slot naar het café Payer.

(Wordt vervolgd)

Een slijperij in de Kempen gelegen langs de baan Lier—Herenthals; van verre bekeken doet zij u onwillekeurig aan 'n broeikas denken.

HET DIAMANTBEDRIJF IN DE KEMPEN

Nu wij verleden week een serie foto's hebben gebracht, welke een goed idee gaven van het werk in een modern geoutilleerde diamantslijperij te Amsterdam, zal het onzen lezers zeker belang inboezemen op deze pagina's een tegenstelling aan te treffen van ons artikel in het vorige nummer.

Wij hebben onzen Vlaamschen medewerker naar de Belgische Kempen gezonden, waar de diamant-huisindustrie, welke zooveel nadeel aan de Amsterdamsche diamantnijverheid toebrengt, thans drukker dan ooit wordt beoefend. Van zijn indrukken vindt men hieronder het interessante en levendige relaas.

Zóó is het gekomen: met te zeggen: „da's 'n broeikas, da's 'n slijperijke”, toen wij, een dag door de Kempen bollend, plots een glazen massa tusschen het groen der landen zagen opduiken, wat ons eigenaardig toescheen (voor wie 't karakter der Kempen kent), en wat begrijpelijk onze belangstelling wakker riep.

Maar we stonden nog even ver; d'een hield het voor een broeikas, d'ander sprak van 'n slijperijke. De man die zei dat het een slijperijke kon zijn, zette zich al meer en meer in deze overtuiging, want, betuigde hij, „kijk eens naar dien bouw, hoe hoog. 'n Broeikas bereikt nooit deze afmetingen.” Daar was wel wat van waar.

Enfin, we hebben niet verder gediskuteerd over de beduidenis van 't voorwerp onzer gesprekken: we zijn er met onzen neus vlak voor gaan staan.

't Was 'n slijperijke, 'n diamantslijperijke; de molens binnen snorden onverpoosd; hoor dit doffe en toch merg en been doordringende geluid: de diamant wordt gesneden.

Dat was 'n ontdekking voor ons; stel u voor: 'n diamantslijperijke op vollen Kempischen bodem, met echte, stoere boerenkerels in 't bedrijf. Ja, we wisten wel iets af van het bestaan der diamantnijverheid op 't platte land, maar toch, wie ging die nu hier zoeken, zóó juist in 't hartje van de Kempen en op een plaatsken, waar wij juist met het wagentje doorvoeren!

Er kwam een meisje op de slijperij af, ze zag ons gelijk schoolkinderen met den neus tegen 't natte glas der vensters in de slijperij gedrukt (ge kunt de dingen heel vaag achter dun matglas herkennen, als g'er uwen neus tegen duwt).

„Awel, manne, zoude 't is geire afzien?”

„Ah, natuurlijk, juffrouw.”

„As ik boas was, dan mocht 't kome afzien, moar

We stapten een kleine boerderij binnen, en zoowaar, wij troffen er deze dame aan, gezeten vóór de snijmachine, welke met voettrappen moest bewogen worden, daar de electricische leiding in huis niet aanwezig was.

ik zijn 't nie en ik geleuf niet da ge bij onzen menier zult binnenkomen. Goat is ne kier verderop, daar zijn ook nog slijperijen.” Ze knikte vriendelijk, ze draaide de deurklink om en stapte het diamantbedrijf binnen.

Dat was geluk hebben. Dat meisje sprak daar van andere slijperijen in den omtrek. We hadden het getroffen, deze contreien zouden door ons niet verlaten worden, vooraleer wij niet een en ander over 't klein diamantbedrijf in den zak hadden.

Klein-diamantbedrijf. Zóó mocht het gedoe hier geheeten worden, want te Antwerpen en Amsterdam staan de groote fabrieken, waarin honderden en honderden met „het steentje” hun werk verdienen. Echter, het is crisis, vele molens in de groote stad liggen stil, straks zullen we hooren hoe 't hier met den toestand gesteld is, nu dwalen we tusschen korenlanden, waarbovenuit we 't dak van 'n andere slijperij zien punten.

De fotograaf werpt begeerige blikken naar binnen. Opgelet: daar komt de baas. Nee, de groote baas was 't nog niet, die was naar Antwerpen, zaken doen; de persoon vóór ons speelde alleen zoo'n beetje toezichter. „Eigenlijk is zooiets niet noodig,” zei hij. „We zijn allemaal goeie vrienden, dorpelingen, die haast huis neven huis wonen; ge begrijpt, nietwaar? We werken hier allemaal even gaarne en hard, want 't is ons brood en den dag van vandaag moeten wij ons broodeken gadeslaan, d'r zijn nu al zooveel boterhammekes minder in.”

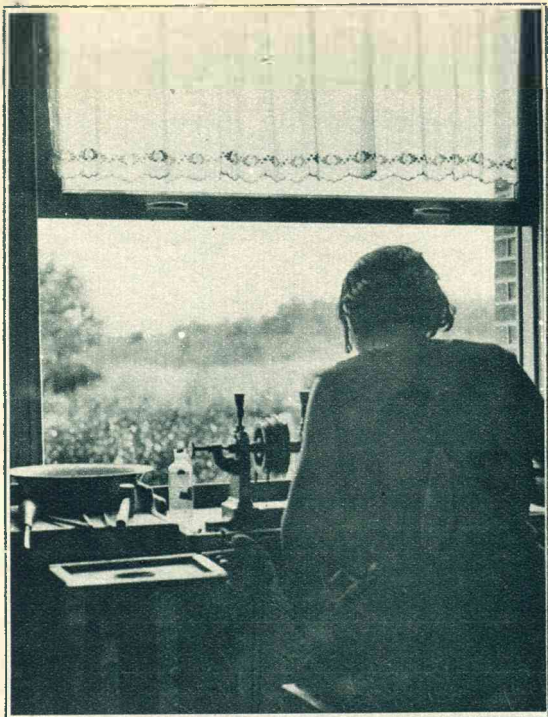
En de mannen zitten op hun pantoffels te werken.

Drie Kempische meiskens, drie diamantbewerkstertjes.

Buiten tiereliert de leeuwriek over de klavervelden; de juffrouw heeft zich daarom met haar machine in de vensteropening gezet.

In de streek waar diamant geslepen wordt: de café's dragen diamantnamen.

Alvorens het slijperijken en daarachter het wuivende korenveld.

werden er uitgevoerd, dat is te zeggen: de diamant, uit Antwerpen als een ruwe brok meegebracht, komt er fijn achtkantig geslepen van tusschen de vingers der vaklieden. De „mannen”, echte boerenjongens, zaten gerustekens met pantoffels of blokken aan vóór de werkbank. Zij komen en gaan naar en van 't werk op pantoffels en blokken. Zij doen er alsof ze thuis zijn, wat ze natuurlijk heel gezellig vinden om alzo te mogen arbeiden.

Nu hadden we veel kunnen zien, maar iets omtrent het ontstaan dezer nijverheid op 't platteland wisten we nog niet, en, gezien wij een groote liefde hebben voor oorsprong en oorzaken der bestaande dingen, zoo was het natuurlijk licht te begrijpen, dat wij hieromtrent een vraagsken waagden. Maar we kwamen van 'n kale reis terug. Daar kon onze begeleider niet veel van vertellen, hij was, jaren terug, in het diamantbedrijf gekomen, omdat er toen nog iets mee te verdienen was. Maar nooit had hij zitten piekeren over de geschiedenis van dit vak in zijn streek. Evengoed deze zelfde baas wist ons weer op 't goede pad te helpen; hij stuurde ons met zijn complimenten naar een dorpsoverheid — een van de oudste inwoners — die zou er vast wat van weten. We

staan vóór de deur van het huis, waarin de dorpsoverheid wonen moet.

Wij bellen, nu gaan we 't weten. De deur kraakt open. Natuurlijk! dachten we 't niet: eerst nog de meid, dan wachten in de kamer, dan zware stappen in de gang, en dan de bewuste dorpsoverheid; hij staat in 't gat van de deur; een waardig, kalm mensch, die veel in de gemeente heeft zien gebeuren.

„U is mijnheer Z.?”

„Dat ben ik. Zet u.” 't Klinkt een beetje kil, maar niet zoodra is deze meneer van onze beoogingen op de hoogte gesteld, of alle strakke plooiën in zijn gezicht zakken door elkaar. 't Is nu één voorkomendheid.

„Gij wilt weten hoe men in onze gemeente tot het beoefenen van 't diamantbedrijf gekomen is? Welnu dan: In 't jaar 1870, een dikke 60 jaar geleden, moet een dorpeling, eene die naar de Borgerhoutsche slijperijen ging werken, op dit gedacht gekomen zijn. Met het in de grootstad verdiende geld heeft hij zich een handmolen aangeschaft, hij liet den molen thuis plaatsen, kocht 'n partijken ruwen diamant en begon te slijpen op z'n eigen houtje. Hij was nu zelf baas, eigenaar, bezitter geworden. In die dagen stond de diamant hoog in aanzien — nu nog, maar er is minder vraag. In een wip was hij zijn partijken met groote winst kwijt. De zaken van onzen pionier bleven prachtig draaien. Hij moest met gasten (knechts) beginnen, terwijl de eene molen reeds verdriedubbeld was.

Andere dorpelingen, die ook in de slijperijen der grootstad hun werk vonden, volgden weldra zijn voorbeeld. Dat begrijpt u. Een schooner voorbeeld kon er toch niet zijn, nietwaar? En wie zou niet de kans wagen? Ook bij die andere dorpelingen stond de fortuin aan hun zijde, er werd veel geld verdiend. Jong en oud, groot en klein — en niet

Tafereeltjes dewelke wij bij tientallen meemaakten: Kempische dochters, vóór de machine, in de raamopening; en dan hebben ze een prachtig zicht op de beboschte, of bebouwde landelijke omgeving.

het minst de kleinsten — voelde zich tot het beoefenen van 't diamantbedrijf in de wieg gelegd. Er werd vet geld verdiend. Ik ken een jongen (17 jaar oud), die weken van 800, 900 tot 1.000 frank had. Natuurlijk, hij werkte er hard voor. Maar bedenkt toch eens goed: 800, 900, 1.000 fr. wekelijks en dat zoowat een 25 jaar geleden. Het was een gouden tijd, men bouwde, men kocht huizen. Intusschen zijn we gekomen in het jaar 1933. Het zooveelste crisisjaar. Wat staat er allemaal niet, na die zestig jaren?

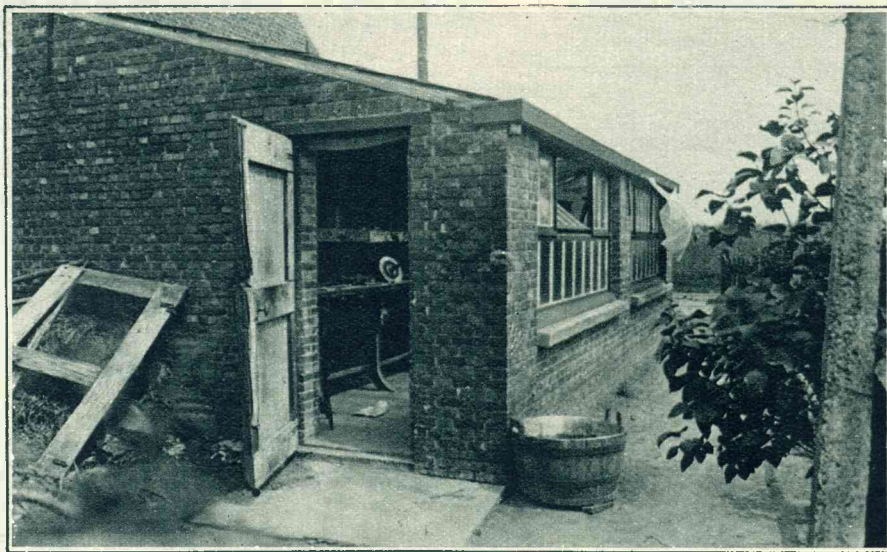
Veertig slijperijen (kleine fabriekjes), tellende tien tot 15 molens. Elk fabriekje heeft ongeveer, naar zijn grootte, twaalf, dertig, veertig arbeiders. Dan vindt ge nog talloze molens in de huizen, waar de jonge broer of de zuster zich met 't slijpen ophouden. Ik ken huisgezinnen met drie molens. In zijn geheel genomen zijn er in onze gemeente nu tweeduizend diamantarbeiders, op de fabriek en thuis.

Die thuis zitten staan geheel zelfstandig. Zij doen stukwerk. Zóóveel afgewerkt, zóóveel verdiend; werkelijk, het is zeer weinig wat deze menschen krijgen om den geheelen dag voor 't machien gezeten te hebben. Alle groote winst met het diamantbedrijf is hier totaal weg. Wat eens een gouden ezeltje was, is nu harde noodzaak geworden en nog gebeurt het dat er slijpers zonder werk staan, het ergste van alles.

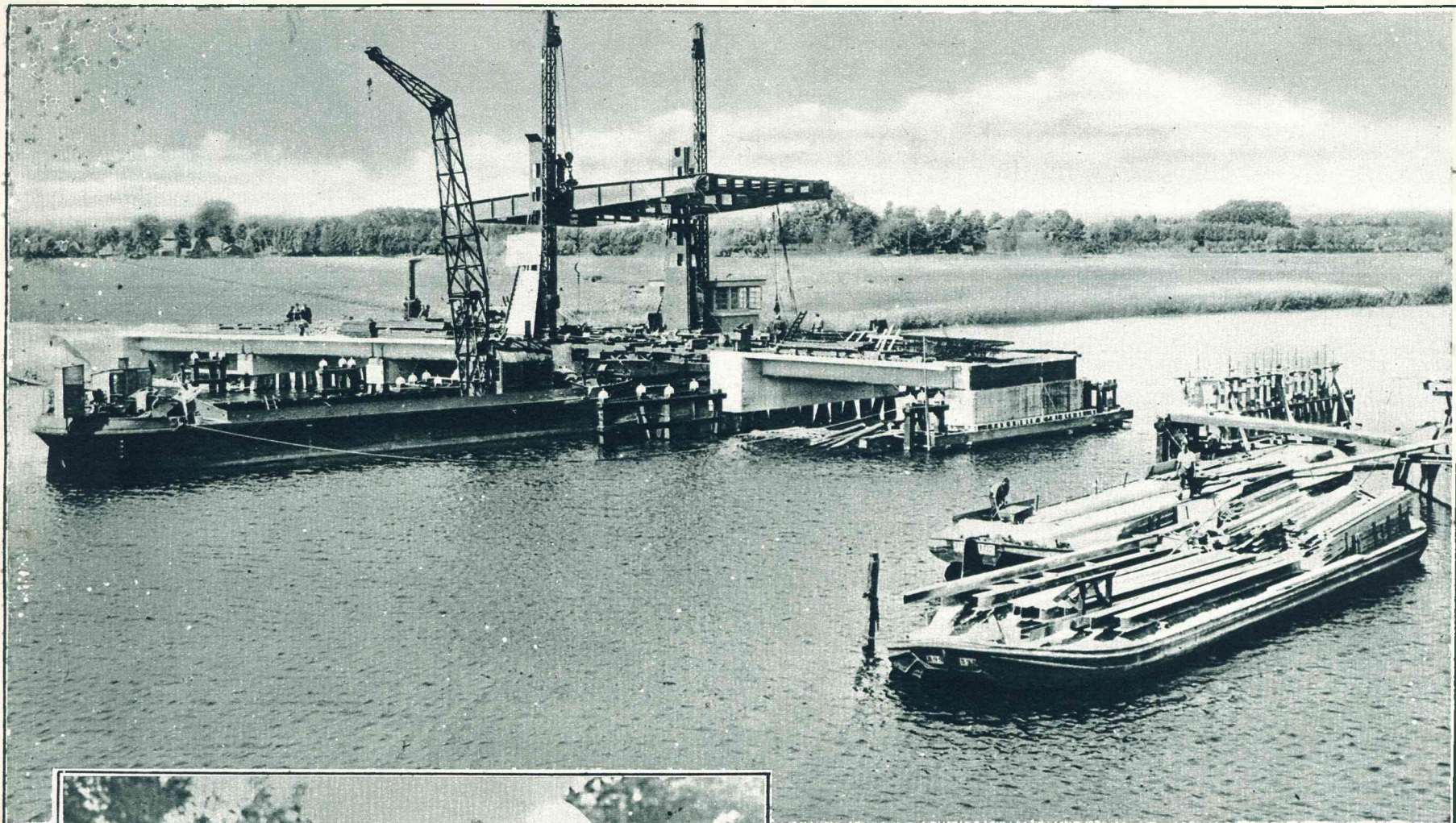
Maar de dorpsoverheid moet naar zijn werk, het spijt hem werkelijk ons hier te moeten verlaten. Doch, aangezien wij hier ten gerieve van onze lezers zeer zeker voldoende aangetekend hebben, zoo besluiten we eveneens tot opkramen. We weten nu zoo'n klein beetje van het huiselijk diamantbedrijf — zijn opkomst, zijn groei, zijn bloei, en nu zijn verval — dat niet alleen in de Kempen, maar ook elders verricht wordt.

De vrouw bespaart den mannen den tijd; zij zelf draagt de zware schijven (van de groote slijpmachines) naar den schijvenschuurder.

Slijperij (x) op het platteland.

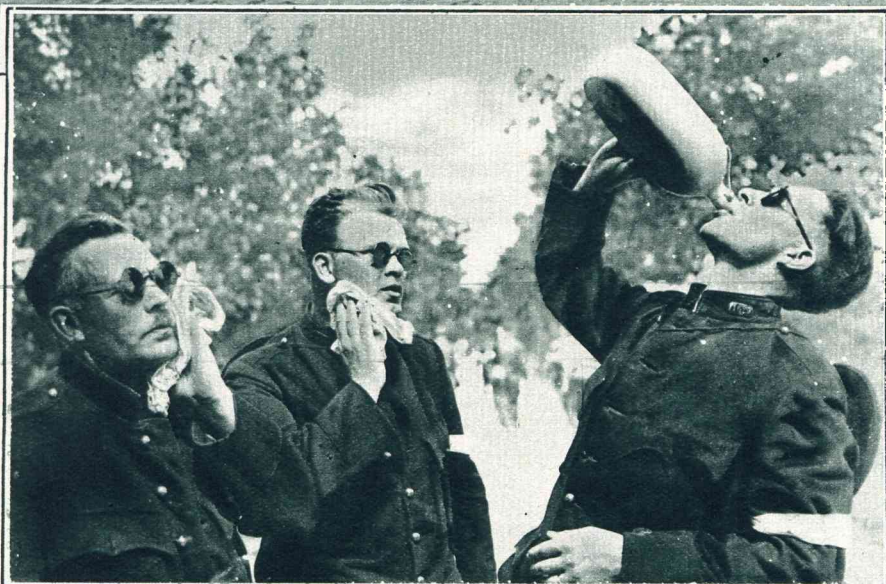

Vorige week werd de balans voor de basculebrug over de Vecht bij het fort Utermeer geplaatst. De brug ligt in den nog niet geheel gereed gekomen weg Weesp's Gravenland en heeft 'n breedte van 10 meter.

Van hier en ginds

Van den vierdaagschen marschwedstrijd te Nijmegen, vorige week onder een tropische hitte gehouden, geven wij ter herinnering deze foto's. Boven eenige dorstige A'damsche politie-agenten.

De Jantjes nemen de luchtbrug over de sluis van het Maas-Waalkanaal bij Heusden.

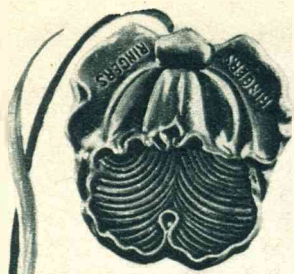
Den tweeden Augustus herdenken A. J. Manuel en T. Manuel-Lammertsma het feit, dat zij voor 40 jaren in het huwelijksbootje stapten.

Door hooibroel ontstond brand in de hooibergen van den heer Heeremans te Santpoort; het vuur sloeg over op de boerderij en vernielde ook deze. Slechts de muren bleven overeind.

ORCHIDEEËN

Voortreffelijke, zeer pittige chocolade in den vorm van Orchideeën. Iets heel bijzonders van

RINGERS
Let op den naam!

Een aanhouder
wint....!

Geregeld
Adverteeren
is....
winnen!

Drinkt **NU** **Perl**

*Vloeibaar Hollandsch Fruit
De nieuwe, verfrisschende Drank*

IEDEREEN drinkt Perl! Vrouwen, mannen en kinderen. OVERAL drinkt men Perl. Op de sportvelden, thuis en buiten. Geen wonder! Perl is éénig. Geen drank is met Perl te vergelijken. Perl is een Natuurdrank uit rijp Hollandsch fruit. De kleur is natuurlijk, de smaak is natuurlijk. De geheele Nederlandsche Pers was enthousiast over dezen nieuwen, gezonden en frisschen drank. Wie dus zijn dorst wil lesschen, wie z'n gezondheid bevorderen wil, drinkt Perl, den Nieuwen Nationalen Drank.

De Parel der Dranken

Verlangt bovenstaande flesch! Weigert minderwaardige namaak!

Abonneert U op dit blad!

★
WAARSCHUWING
Hero „Perl“ is een zuiver Natuurproduct, zonder eenige chemische toevoeging. De gouden kleur en de zuivere, frissche smaak zijn er door de natuur aan gegeven. Hero „Perl“ bevat geen alcohol.

Bij lichaamsverzorging in de buitenlucht
behoort **NIVEA** of **NIVEA-OLIE**

Sport en spel, licht, lucht en zon; geniet ervan, zoo vaak U kunt! Maar van tevoren met Nivea of Nivea-Olie inwrijven. Dan krijgt U een gezonde huid en een frisch, gebruind uiterlijk. Bovendien doen beide het zonnebrandgevaar verminderen.

Nivea en Nivea-Olie zijn niet te vervangen en niet na te maken, want alleen zij bevatten het aan het huidvet verwante Eucerit.

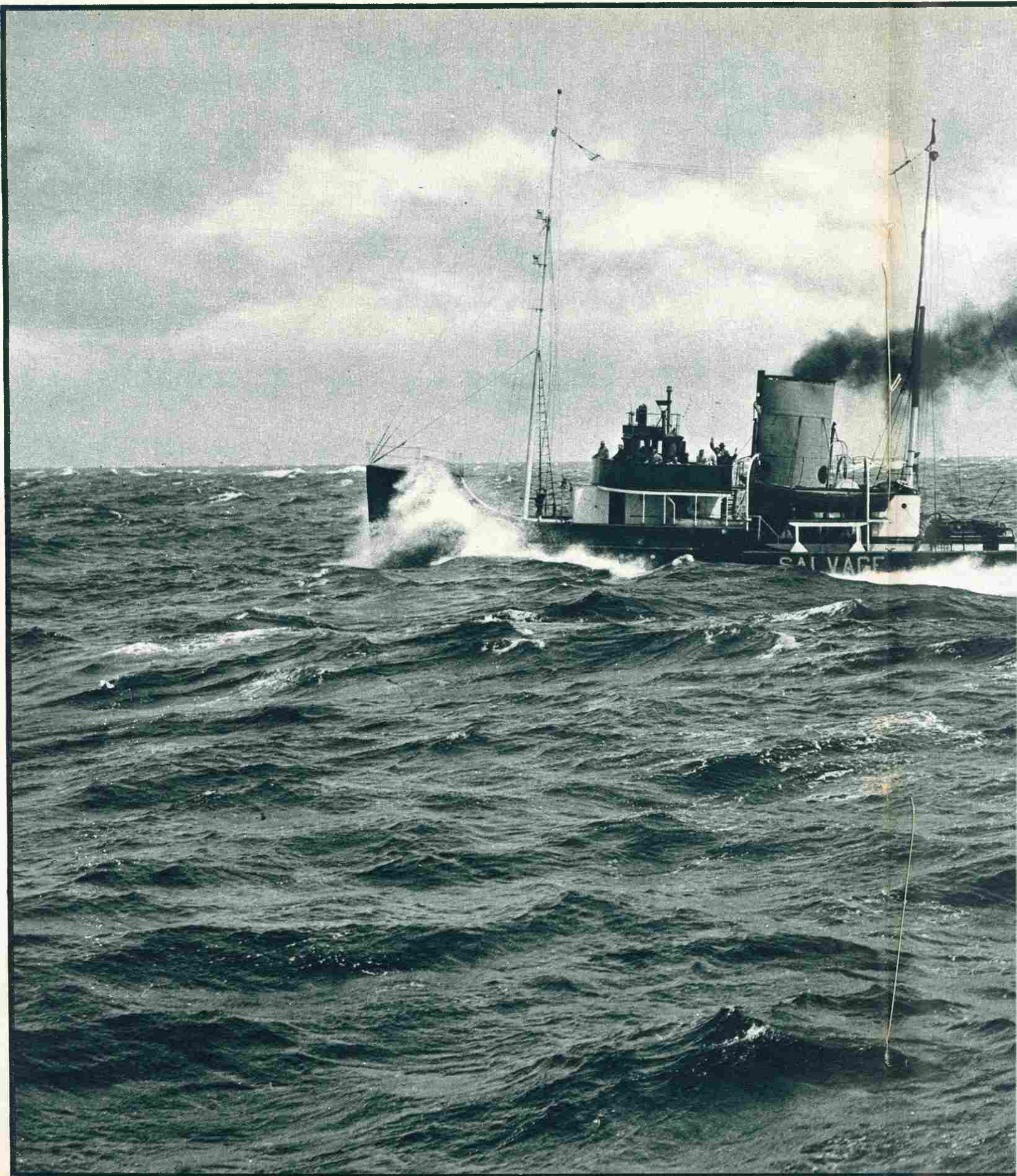
NIVEA:
in doozen van 20 tot 90 Ct.
in tuben van 35 en 55 Ct.
NIVEA-OLIE:
in flesschen van 75 en 120 Ct.

Beiersdorf N. V., Sarphatikade 3, Amsterdam-C.

Nooit met een nat lichaam een zonnebad nemen! Steeds van tevoren inwrijven!

STORM BIJ DE GOUDGRONDEN

DEN

De sleepboot Holland maakt op woelige zee een inspectietocht naar den half voltooide bergingstoren boven het Lutine-wrak op de Westergonden.

Vrouwenleven

MODE-SHOWS

BIJ ALLERLEI GELEGENHEDEN

Het is wel interessant op te merken hoe tegenwoordig allerlei gelegenheden worden aangegrepen voor 'n mode-show. Het is niet alleen meer de renbaan, waar de mode-parade 'n bijna even groote plaats inneemt als de paardensport, maar ook allerlei ander gebeuren wordt verenigd met een tentoonstelling der nieuwste creaties op modegebied.

Misschien is dit vroeger ook al zoo geweest. Heeft de vrouw er niet altijd naar gestreefd om zich, bij feestelijke gelegenheden, ook extra feestelijk te kleden om zich dan van haar allerbeste zijde te doen bewonderen? Vroeger echter was dit meer 'n bijkomstigheid en waren de fraaie nieuwe toiletten hoofdzakelijk bestemd om furore te maken in den beperkten kring van vrienden en kennissen.

Nu is er geen beperking meer. Daar waar zich een gelegenheid aanbiedt voor het paradeeren van nieuwe toiletten, daar verschijnt ook de persfotograaf, die zijn wereld kent, die weet dat minstens even zoo velen zich interesseren voor de fraaie of excentrieke toiletten, welke er bij het een of andere gebeuren vertoond worden als er belangstellenden zijn voor

de gebeurtenis zelf. De nieuwe modellen worden gefotografeerd en de foto's ervan worden uitgezonden de heele wereld door.

Zoo vertoont dan onze middelste foto 'n paar toiletten, welke bijzonder de aandacht trokken op den laatsten dag der beroemde Henley Regatta. Ze zijn 't dan ook wel waard, bekeken te worden. Vooral het toiletje links met de sierlijke en uiterst bewerkelijke garnering van smal zijden lint mag men zeker feestelijk noemen.

Het toilet daarnaast vormt, met parasol en al, 'n fraaie combinatie van wit en zwart.

Het zomersche toiletje van onze eerste foto werd de wereld in gedragen ter gelegenheid van den beroemden jaarlijkschen cricketwedstrijd tusschen de niet minder beroemde Engelsche Eton- en Harrow-hoogescholen. Het eenigszins stijve organdie leende zich uitstekend voor de strookjesgarneering van dit fraaie jeugdigfrissche toiletje.

Een der eerste nieuwe modellen voor den komende herfst. Hoed van soepel blauw vilt, gegarneerd met 'n licht blauwe veeren-fantasie.

is van zwart laksatijn en maakt 'n bijzonder fraai effect op 'n luchtige witte japon, met 'n gestrikte ceintuur, eveneens van zwart laksatijn.

***

Nu, zoo zoetjesaan, de herfst begint te naderen, duiken er meer serieuze modelletjes op, mantelpakken van linnen en van fijne wollen stof. De rokken daarvan zijn eenvoudig, met enkele opvallende plooiën ter hoogte van de knieën. De bijbehorende manteltjes zijn kort. Het is 'n loshangend jasje, aan den hals gesloten, liefst met 'n strik; of 'n soort bolero met breed omgeslagen, door knopen op hun plaats gehouden revers; ofwel 'n kort manteltje, naar voren toe afgerond en gesloten met twee tegen elkaar aan liggende knopen.

NIEUWE HOEDEN

VOOR DEN HERFST

Met de gedachte aan den komende herfst werden ook reeds de nieuwste creaties op hoedengebied de wereld in gezonden. De Parijsche modeontwerpster Madame Gaby Mono lanceert eenige gracieuze modellen, waaruit blijkt dat in het komende jaargetijde onze hoeden weer met veeren gegarneerd zullen worden. Er is 'n nauwsluitend hoedje van witte tafzijde, aan den achterkant gegarneerd met twee zwarte crosses.

Een ander toque-model van licht grijs tissu is gegarneerd met een vogel in dezelfde tint en met 'n grove lichtgrijze voile.

Het sierlijke model van onze afbeelding van soepel blauw vilt heeft als garnering 'n licht blauwe fantasie-veer.

PAULA DEROSE.

'n Paar fraaie toiletten van de Henley Regatta.

MANTELS

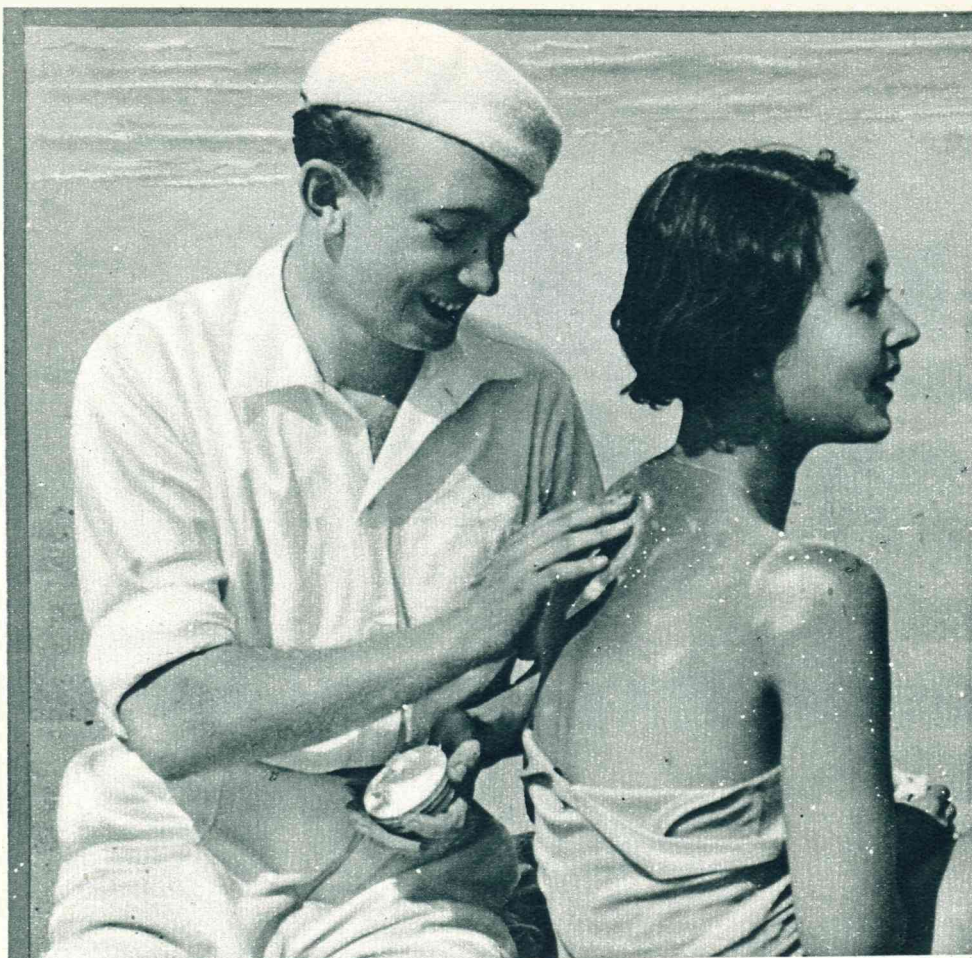
MANTELCOSTUUMS

De zomer heeft ons een groote verscheidenheid gebracht van aardige kleine en grootere pelerines, van kleine luchtige manteltjes met korte vleugelmouwen. Een der nieuwste creaties op dit gebied is 'n half lange mantel met zeer wijde, tot den elleboog reikende pofmouwen. De mantel, met omgeslagen revers en van voren open hangend,

Een zomersch toilet, gedragen ter gelegenheid van den jaarlijkschen cricketwedstrijd tusschen Eton en Harrow.

Eéerst „Zij“-crème of „Zij“-olie

Daarna kunt U veilig
genieten van zon en
lucht. Ge zijt dan be-
schermd tegen zon-
nebrand en Uw huid
wordt tevens prach-
tig gebruikt.

In prijzen van 20-75 ct.

„Zij“-CRÈME of „Zij“-OLIE

REGENBOOG

W Vraagt GRATIS onze monstercol-
O lectie aan, bevattende 800 kleuren
L in o.a. Zephir-, Parel-, Shetland-,
Sport-, Gezondheids-WOL enz.
voor kousen, sokken, jumpers,
babykleertjes, badpakken enz.

vanaf 11 ct. per 50 gram

Direct van fabriek aan particulier
N.V. Amsterdamsch Verzendhuis van
Garens, Heerengracht 154 b, A'dam C.

RECLAME is hethart vanden handel

PLATVOETEN

RADICALE VERLOSSING

van alle voetellende, in

korten tijd, waar U ook woont,

door onze methode van voetversterking. Geringe kosten.

GEEN STEUNZOLEN, doch weer gezonde sterke voeten.

Zend ons deze annonce en U ontvangt vrijblijvend Brochure C.6

INST. v. PHYSICAL CULTURE, Hoogewoerd 140, LEIDEN

Huidaandoeningen

WAAROM NOG LANGER LIJDEN?

Waarom heele nachten wakker lig-
gen, terwijl het D.D.D. Recept tegen
Huidaandoeningen, Ekzeem, Dauw-
worm, Open Beenen, Zweren, de on-
dragelijke jeuk in enkele seconden
doet bedaren en U van de folterende
pijnen verlost?

„Bij de eerste bevochtiging verdween
de jeuk“ schrijft de Heer J. W. M. te
Haarlem. „Ik heb veel zalf en smeer-
sels gebruikt, maar eerst nu ik D.D.D.
heb is mijn Ekzeem na vijf jaar lijden
sterk aan het verbeteren.“

D.D.D. is geen vette zalf,
doch een heldere vloe-
stof, die onmiddellijk diep
in de huidporiën door-
dringt en daar de ziekte-
kiemen doodt.

Flacons à f 0.75 en f 2.50
bij Apoth. en Drogisten.

B 21

D.D.D.

tegen

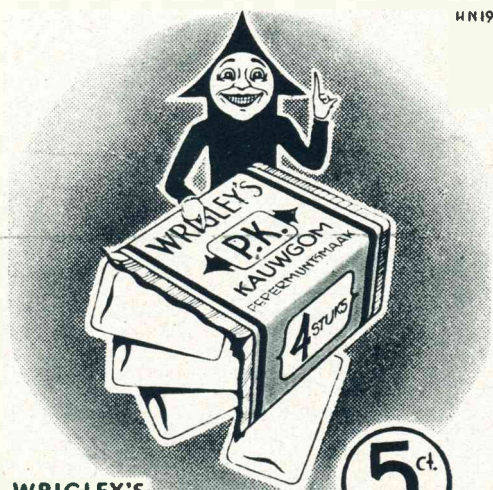
Geneesmiddel

HUIDAANDOENINGEN

„Ik was er zoo erg aan toe, dat
buiten als zakjes aan mijn oogen
hingen en ik niet kon kijken. De
jeuk en branderigheid waren on-
dragelijk. Met D.D.D. werd in 3
dagen mijn gezicht beter zonder
dat ook maar één schilfertje ach-
terbleef.“

Mej. Y. M. L. te Heerenveen.

WRIGLEY'S
KAUGOM
IN DE MOND
IS LEKKER EN
GEZOND!

WRIGLEY

5^{ct.}

VIER STUKS
PER PAKJE

BANG OM UIT TE GAAN

Hevige aanvallen van reumatiek....
Nu alles vergefen!

Het moet wel geruimen tijd ge-
duurd hebben voordat de rheuma-
tiek van dezen man zoo ernstig werd.
Daarover zegt hij niets. Maar hij
maakt het duidelijk, dat slechts vier
of vijf maanden van Kruschen Salts-
gebruik noodig waren om hem alle
geleden pijnen te doen vergefen.
Dit is wat hij zegt:

„Ik heb vaak Kruschen-adverten-
ties in de bladen gezien en ik vind,
dat het niet anders dan mijn plicht
is, dat ook ik een kleine getuigenis
zou geven. Voordat ik begon Kruschen
te gebruiken, had ik heel erge last van
reumatiek, voornamelijk in mijn
benen. Ik had het zoo erg, dat ik
herhaaldelijk op straat neerviel. Ik
heb nu meer dan twee jaar Kruschen
Salts gebruikt. En de laatste 18 of 20
maanden heb ik in 't geheel geen pijn
meer gehad. Inderdaad, ik heb het
allemaal vergefen. Terwijl ik toch
vroeger altijd bang was om uit te gaan.
Kruschen Salts is goud waard. I.L.“

Elke „kleine dagelijksche dosis“
Kruschen Salts is een wetenschap-
pelijke combinatie van minerale
zouten, welke al Uw afvoer-organen
aansporen — nieren en maag — en
deze geregeld aan 't werk houden,

zoals de natuur dat bedoeld heeft.
Het gevolg van deze inwendige
zuiverheid is, dat verfrist en vernieuwd
bloed door Uw aderen
stroomt. Giftig urinezuur, dat Uw
reumatische pijnen veroorzaakt,
wordt langs natuurlijke weg ver-
wijderd en de pijnen houden op. En
als U voortgaat met „de kleine dage-
lijksche dosis“ Kruschen Salts,
zal Uw geheele wezen — lichaam
en geest — van deze zuiverende
verfrissende werking den wel-
dadigen invloed ondervinden.

Kruschen Salts

is uitsluitend verkrijgbaar bij alle
apothekers en drogisten à f 0.90 en
f 1.60 per flacon en wordt gefabri-
ceerd in Engeland door de Fa.
E. Griffiths Hughes Ltd., sinds 1756
te Manchester gevestigd. Stralende
gezondheid voor 1 cent per dag.
Imp.: N. V. Rowntree Handels Mij.
Heerengracht 209, Amsterdam-C.

JENNY

EEN ENGEL ONDER OORLOGSWRAKKEN door NORMA PATTERSON

Jenny hield de soldatenjas in het oog. Haar eenzaamheid ging zijn eenzaamheid volgen, en achter elkaar gingen hun twee donkere gestalten naar buiten, Jenny achter hem aan; en zoo kwamen zij beiden de volte van het station door, en toen buiten, in den drukken, helderen dag.

De soldaat stond op het trottoir en wenkte een taxi, en Jenny stond dicht bij hem. Hij stapte in en reed weg, en nog stond zij daar, in 'n soort vervoering, en zij stond het verkeer der voetgangers in den weg, en werd er door voortgedrongen, zonder er zich van bewust te zijn.

Dit was de thuiskomst van Jenny's opgewekte, dappere leger. Hier was de belooning voor hun toewijding, hun offers — verminking, vergetelheid, nu de oorlog en de dringende nood vergeten waren. En er waren hospitalen vol met zulke mannen... vele, vele hospitalen...

Er ging voor Jenny een licht op. Zij stond roerloos in dat licht.

De regelmatige tred van voeten onder haar venster — het bewustzijn, dat zij gesproken hadden, wenkten haar. Hun onduidelijke roep was in de lucht blijven hangen een tijd lang... Jenny struikelde over haar lange nachtpon, toen zij zich naar het venster repte — en bijna die boodschap had kunnen vatten... en toen waren zij weg. Maar nu, op dat drukke trottoir, in het daverende rumoer van die vreemde straten, drong eindelijk die roep tot Jenny door — woord voor woord.

„Vergeet ons niet! Wij komen terug. Dan zullen we je nodig hebben!”

Eindelijk werd zij aangesproken door een vriendelijken politie-agent, die al een paar maal geaarzeld had, wegens de uitdrukking op Jenny's opgeheven gezichtje; en hij vroeg, of zij verdwaald was.

O nee, stelde Jenny hem gerust, met een stevige, heldere stem — nee, zij niet verdwaald. Nu wist zij den weg. Zij had haar weg gevonden!

En recht voor zich uit kijkende, strak en vastberaden, ging Jenny op haar bestemming af.

HOOFDSTUK II — KERSTMIS.

October lag over de aarde, toen Jenny haar entree deed in het Veteranen-Hospitaal no. 80.

Den eersten keer zag zij het door de rammelende raampjes van den kleinen autobus, die ieder half uur weghobbelde naar het hospitaal-terrein. Het was het uur vóór zonsondergang, een gouden licht besproeide de muren van de uitgestrekte gebouwen, en de vlag woei goudachtig uit tegen een brandenden hemel, en heel het land scheen verguld te zijn.

Jenny hield haar adem in en voelde haar hart beven. Wat een heerlijke plek was het, waar haar droom haar heen had geleid! Zij herinnerde zich den dag, nu twee jaar geleden, dat zij in de vreemde stad was aangekomen, eenzaam en angstig — en zij wist niet, wat zij doen moest — en toen had haar doel haar gewenkt. Van toen af had iedere dag — zwaardere dagen waren het geweest, dan Jenny ooit had kunnen vermoeden — haar nader gebracht tot het oogenblik van deze intree. Daar, achter die vergulde vlakke, aan den voet van rustige heuvels, stond het groote gebouw met het gouden hart, dat Jenny's tehuis zou worden — en een ander tehuis had zij niet.

De twee jaren opleiding waren haar niet licht gevallen. Men had haar gewaarschuwd, dat zij het niet vol zou houden. Dat was begonnen met den vriend van haar vader, mr. Leonard Lawrence. Jenny was recht van het station naar hem toe gegaan.

Hij was een vriendelijk mensch en hij herinnerde zich haar vader nog, met een gevoel van warme genegenheid. Het deed hem genoegen, en 't ontroerde hem, dat Jenny hem sprak over haar plan, maar hij bleef volhouden, dat zij een verkeerde keuze had gemaakt. Verpleegster in een hospitaal!

Hij keek Jenny oplettend aan. Zij was klein, en zag er jonger uit dan zij was. En zoo'n gevoelig gezichtje... iemand, die zich alles diep aantrok... en er waren nu zoovél mogelijkheden, makkelijker en prettiger werk. Hij deed verschillende voorstellen. Zij trokken Jenny niet aan.

Toen hij zag, dat hij haar niet tot andere gedachten kon brengen, ging hij zijn best doen, om haar te helpen.

„Als u vast besloten hebt, u te laten opleiden, zal ik daar No. 2 dadelijk voor u werk van maken. Ik zou 't, als het lukt, 't prettigst vinden, als u in Veteranen-Hospitaal no. 80 kwam, 't hospitaal van dr. Huffy. Dat is echt een prachtmensch — iemand die veel presteert. Zoo zijn er niet veel.”

De moeilijke jaren der opleiding kwamen om. Mr. Lawrence had gebruik gemaakt van zijn invloed, en Jenny naderde het hospitaal van dr. Huffy.

De eerste aanblik was een blik van schoonheid geweest, maar toen Jenny voor 't groote hek uit den auto stapte, en door den portier was binnengelaten, was de zon weg, en de vlag was binnengehaald voor dien nacht, en er was niets over dan een groot somber gebouw, dat een geduldig grijs gezicht naar de heuvels keerde. Er hing over het terrein een duister broedende geest, alsof er rusteloze spoken dwaalden over een oud slagveld. Zij stond tegenover een leven, dat geen leven was — alleen een weren van den dood.

Een onbeschrijflijke gedruktheid kwam over haar, gaf haar een gevoel van onwelheid, van verraden-zijn. En zij bleef op het voorplein staan, in een plotselinge ontsteltenis — vooruit kon zij niet, en terug kon zij ook niet.

Maar als men zich twee jaar voor een taak heeft laten opleiden, keert men zich niet om, vlucht men niet, als men er vóór staat. Dit moest haar tehuis worden. Zij had een langen, moeilijken weg afgelegd, met dit voor oogen als een blij visioen. Het zou binnen wel anders zijn. Binnen zou zij een welkom vinden, en iemand, die het begreep. Jenny nam dus den ouden handkoffer weer op en beklom de stoep.

De hoofdverpleegster zat kaarsrecht en stijf, en zij keek Jenny aan met een afkeurenden blik. Zoó optimistisch kon geen mensch zijn, dat hij hier ook maar iets van een welkom, een begripen in vond. Jenny had zich zoo gekleed, dat zij er meende uit te zien als een onberispelijke verpleegster, maar de koude blik van de hoofdverpleegster ging dieper dan de stijfheid, waarin Jenny beklemd zat. Die blik drong in Jenny's bevende hart; in haar impulsieve, onstuimige edelmoedigheid; haar onverschilligheid voor bestudeerde regelmaat; haar trouw aan een banier, die voor haar uitwapperde, door anderen ongezien. En dat deugde allemaal niet.

„Zoo, bent u de nieuwe verpleegster.” Het was onmiskenbaar een beschuldiging. „U ziet er nog erg jong en onervaren uit — ik begrijp eigenlijk niet, waarom zulke jonge meisjes 't hospitaal-werk kiezen... of 't moet uit een soort ziekelijk romantische neiging zijn...” Maar zoo ging ze niet door, toen zij den blik van geërgerde verbazing in Jenny's eerlijke oogen zag, en prikkelig sprak zij verder: „In ieder geval begrijpt u niet voldoende, hoe 'n ernstig werk het hier is. Ik voor mij heb liever vrouwen van 'n beetje leeftijd. Daar krijgen we niet zoo'n last mee.”

Jenny keerde haar blik af van de scherpe ontevredenheid in het gezicht der hoofdverpleegster en keek naar de muren — die waren koud en strak en onverschillig. Jenny klemde neerslachtig haar stille handen in elkaar.

„Uw kamer is in de Oostelijke gang van den verpleegstersvleugel. Ik zal u den weg laten wijzen. Rust u vanavond maar uit, morgen krijgt u uw werk.”

Hier scheen het bij te blijven. De hoofdzuster zond haar weg, door zich weer naar haar schrijftafel te keeren.

Jenny frommelde aan haar tasch, aarzelde, vond den moed om te spreken. „Ik heb een brief bij me voor dr. Huffy. Mag ik hem dien brengen?”

„Het is absoluut overbodig, dat verpleegsters schriftelijk geïntroduceerd worden bij den commandant.”

Mr. Lawrence had dien brief nogal gewichtig gevonden. Jenny beet op haar lip, keerde zich half om, sprak toen weer.

„Hij is van zijn besten vriend.”

De oudere vrouw keek niet op, liet zelfs niet blijken, dat zij het gehoord had — maar zij drukte op een knop. Zonder om te zien sprak zij tot een hulpverpleegster:

„Brenge juffrouw Guest naar 't bureau van dr. Huffy.”

Zij vond een ouden man, die over zijn werk gebogen zat. Maar toen hij haar zijn gezicht toekeerde, zag zij, dat hij niet oud was — niet in jaren ten minste. Maar hij was wel oud door verantwoording, door zorg. Die oogen, zoo diep en doordringend en vermoeid, hadden veel gezien.

KORTE INHOUD VAN HET VOORAFGAANDE.

Het weesje Jenny Guest wordt buiten door haar tante opgevoed. Deze komt bij een brand om het leven en het jonge meisje trekt alleen naar de stad. Daar wordt zij ontroerd door het zien van een oorlogsinvalide en zij herinnert zich een droom uit vroeger jaren, waarin duizenden verminkte soldaten voorbijschreden.

Er was iets in zijn gezicht, dat aantrok, al merkte Jenny op, dat hij haar eigenlijk niet aankeek.

Geduldig vroeg zijn stem:

„Wou u me spreken?”

Jenny gaf hem den brief, dien mr. Lawrence zoo belangrijk gevonden had.

Hij keek eerst naar de onderteekening, en zei:

„Ah, ja.... Gaat u zitten.”

Jenny ging zitten.

Hij las den brief, zonder zich te haasten. Toen hij ermee klaar was, stak hij hem kalm weer in de envelop, legde die neer, en keek haar toen eerst recht in 't gezicht — een vriendelijk, bezorgd doordringende blik.

„Ik heb uw vader niet gekend, maar ik heb wel over hem hooren spreken. Ik ben blij, dat ik kennis mag maken met zijn dochter.”

Hun oogen ontmoetten elkaar, en Jenny had het gevoel, dat zij iets met elkaar gemeen hadden. Dit was Jenny's welkom in haar tehuis. Het kwam zoo onverwacht, en zoo warm, dat het Jenny overmeesterde. Er schoten tranen in haar oogen, en zij moest die even neerslaan, om haar stem meester te worden.

„Waarom hebt u dit werk eigenlijk gekozen?” vroeg hij, en nog steeds keek hij haar nadenkend aan.

Zij meende, dat hij het begrijpen zou.

„Ik heb het niet gekozen,” zei Jenny ernstig. „Het heeft mij gekozen. Ik ben.... geroepen.”

Hij zei, na een pauze, waarin hij nadacht over haar antwoord:

„Het gaat in 't leven nooit, zooals wij gedroomd of voorzien of gehoopt hadden. Altijd anders. Altijd. U bent hier gekomen met het idee van een zending — een heilige roeping.” Wat doorzagen ze haar gauw! „U hebt aan die mannen gedacht, en aan de offers, die ze brachten.... en aan de misère, die ze er voor gekregen hebben. Maar u zult merken, dat 't alleen werken is, net als ieder ander werk. Eentonig en lastig — een saaie, geestdoodende sleur. 't Lijkt geen steek op den mooien droom.”

Jenny dacht aan tante Hezzy; die had haar geleerd, haar handen op gang te houden. Jenny dacht aan haar vader....

„Ik geloof,” zei Jenny, „dat ik die twee kan combineeren — het saaie werk en den droom.”

„Laten we 't hopen. Veel hebben 't er niet gekund. Er is er lang geleden, heel lang geleden één geweest, wie 't gelukt is. We beginnen nu nog zachter te praten, als we over haar spreken.”

Hij zuchtte en keek naar zijn overladen schrijftafel. Jenny begreep, dat het onderhoud ten einde was en stond op.

„U treft het niet, dat u dadelijk hier terecht komt. 't Is hier niet zooals in andere hospitalen, ziet u. 't Zal wel eens pijn doen. Als 't u te machtig wordt, komt u maar eens met me praten.”

Jenny dankte hem en ging weg. Toen zij bij de deur was, ging zij terug, en legde spontaan haar kleine warme handje in de hand van den commandant.

Toen zij weg was, bleef hij lang zitten peinzen. Een dochter van Andrew Guest — verpleegster! Roeping, zei ze.... Ja, de oogen, het visioen had ze! Hij had heel wat verpleegsters gekend; hij had er zich eene gedroomd, die 't werk op zou vatten als een „roeping”, en niet als een baantje. Maar juist daarom was hij bang voor haar. Het zou haar ontzettend aangrijpen — het zou haar knauwen en breken.

De oude dokter zuchtte. Hij had ongetwijfeld een goede verpleegster gekregen — maar het was heel zeker ook: een persoon meer, waar hij zich zorg over maken moest. En hij had er al zooveel.

Er was beroering op zaal 17. Daar hadden ze de nieuwe zuster gekregen.

Het groote nieuws was gekomen aan het einde van een zwaren dag, een dag, dat alles verkeerd liep. Die eerste koele dagen van den herfst stuurden den boel altijd in de war — je voelde je opgewekt door een bedrieglijk gevoel van kracht, een onmogelijke hoop, een dwaze roekeloosheid. En het was October, de drukke verhuistijd — er werden er overgeplaatst, met verlof gestuurd, ontslagen. En die weggingen hadden geluk, en die bleven hadden pech.

Zaal 17 had menschen verloren vandaag. Er waren er twee naar Legion, in Texas, vertrokken, omdat ze dan dichter bij hun familie waren, en Amos, de trouwe hospitaalsoldaat, bracht hen weg. Het leek den treurig achtergeblevenen een ware wereldreis, en heel wat paren oogen hadden met gretig verlangen hun toebereidselen tot het vertrek gevolgd. Ted Grimes, forsche kerel uit Tennessee, kreeg zijn ontslag — ging terug naar de beschaafde wereld, naar huis, naar de ouwe lui. Terug naar de open wegen en de rivieren, waar je forellen in vangen kon met een stukje spek aan een gevorkten tak. En wie weet wat je nog méér ving, hè jog? Enfin, tot ziens, smerige bofvogel. We zien je nog wel eens in de kerk. En Ben Singer had op een andere manier zijn ontslag gekregen, en 't was een heele toer, om niet naar dat

kussen te kijken, waarop 't rooie hoofd van Ben zes maanden van taai vechten had liggen vlammen.

Achter in den middag was er een troep jongens van 8 langs gekomen, en die hadden zaal 17 het onverdraaglijke nieuws in de knorrige bezichten geslingerd, dat ze met een stel anderen uit mochten, loopen naar Tombstone, en de bloemetjes eens flink buiten zetten. Doen wat ze wouen, en den heelen avond wegblijven. Toen waren ze vroolijk verder getrokken, ontevredenheid en opstandigheid achter zich latend.

In een hoek zat Honea Dewey, bijgenaamd Honingdauw, een krant te lezen, en hij ergerde zich hoorbaar.

„Wat mankeert je, idioot? Je meisje met een burger getrouwd?”

„Nee — veel erger. Ik zit te lezen over die nieuwe barakken, die ze aan 't bouwen zijn voor onze kranige zeelui. Moet je hooren: „Er zal van een aantal nieuwe werktuigen gebruik worden gemaakt, om de manschappen van allerlei kleine nevenplichten te ontlasten. In den hoek van iedere keuken komt een machine te staan, die in tien minuten dertig kilo aardappelen kan schillen en wasschen.”

Zaal 17 huilde ongeveer.

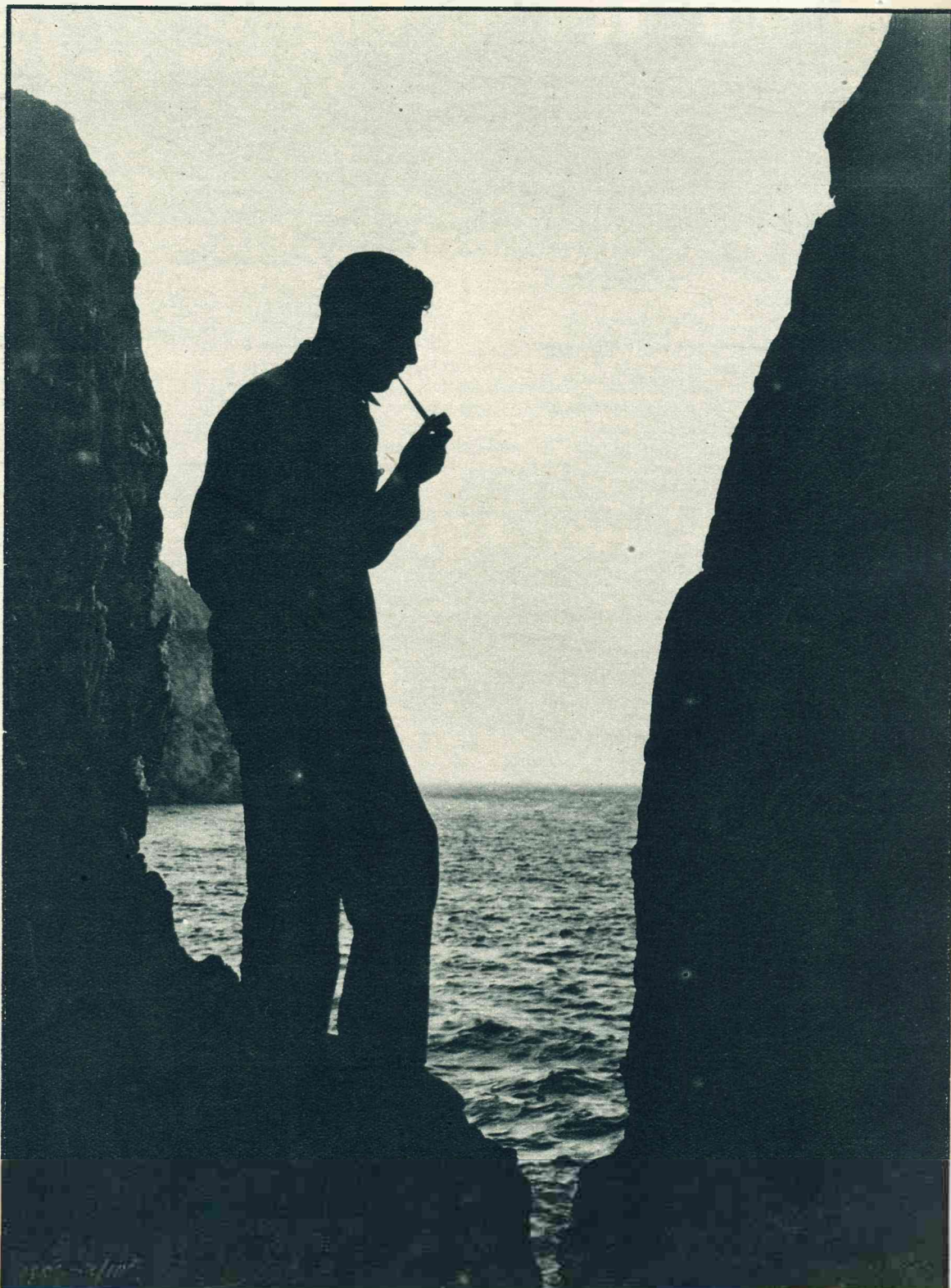
„Luister! „Daarbij is er 'n waschmachine, die in tien minuten het vaatwerk van een heelen maaltijd kan wasschen.”

Er ging een gesnik door de zaal.

„Ja, heeren, zoo'n lauw lijntje hebben de matroosjes tegenwoordig. Da's ten minste dienst! En ons willen ze niet eens meer hebben.”

„Toen ik nog leefde,” zei Benzine, en hij ging in zijn bed overeind zitten, om gebaren te kunnen maken, „moest je poot-aan spelen, en makkelijke baantjes waren er niet. Nu hoeven ze alleen maar op een knopje te drukken, en dan schiet er een machine naar voren, die 't werk voor hen opknapt.”

„Toen ik nog leefde,” nam Frank 't woord over, „waren de roem en het geld maar voor een paar, voor de machtigen. Presidenten bijvoorbeeld, en zulke lui. Maar tegenwoordig hoef je alleen maar lang genoeg op een paal te blijven zitten rooken, of je danst maar eeuwig door, of je slaat een record in 't zitten. Zoo zijn de tijden veranderd, en wij kunnen niet meer mee. Ik heb altijd achteraan gesokt. Ze vliegen tegenwoordig, in plaats dat ze loopen, en ze hebben machines om aardappelen te schillen en borden te wasschen, en

In de stille van den avond.

Waar de palmen wuiven.

kunstmenschen om oorlog te voeren — en ik zit hier vast en ik kan niet meedoen. Ja lui, ik ben een echte laatkomer. Ze hebben me waarachtig geschoten, toen 't schieten uit was — toen er niet eens meer geschoten mocht worden. Zoo'n beetje op m'n eigen houtje gebakkeleid met een Duitscher — we wouen allebei 't laatste woord hebben. Daar heb ik die kapotte ruggegraat vandaan. Daar ben ik voor hier."

Het was op dit oogenblik, dat de hoofdverpleegster de zaal doorkwam met iemand op sleeptouw — 'n klein ding, dat doodkalm liep en niets zei. Eerst dachten ze, dat 't bezoek was, maar 't bleek al heel gauw van niet, want ze stelde aan niemand de vaste vraag: „Zoo, beste vriend, hoe lang ben je al hier?"

Neen, ze had niets gevraagd. Ze had zelfs geen woord gesproken. Ze had alleen maar doodkalm de zaal doorgelopen, tusschen de rijen witte bedden door — en de spanning in de zaal was wat minder geworden.

Bij de deur had ze stilgestaan en omgekeken. En in dien zachten blik, en in het onwillekeurige beweginkje van haar hand, terwijl zij daar heel even stond, was er iets, dat wel een belofte leek.

De heele zaal was er stil van geworden.

Niet dat ze knap was — daar zat 't niet in. Het ging niet om haar, maar om henzelf — net of ze op den drempel van een nieuw tijdperk stonden.

Het bleef stil, toen zij weg was.

Toen zei er iemand waar 't op stond :

„'t Is de nieuwe zuster."

„Allemachtig!"

„Denk maar niet, dat ze haar op onze zaal zetten. Zoo eentje krijgen wij niet. Zijn we veel te veel pechvogels voor. Ze gaat vast naar 8, waar ze toch al alles hebben — hun gezondheid ook."

Maar het was toch altijd iets, om over te peinzen ; dat kleine luisterende gezichtje ; de manier, waarop ze bij de deur was blijven staan, en omgekeken had, net of zij hen kende — of zij hen allemaal kende, en 'n prettige kennismaking vernieuwde ; en even een wuiven met haar hand. „Hier bèn ik!" Dat was een zuster, waar je tegen praten kon ; iemand die je begrijpen zou, en partij voor je trekken. Niet zoo'n gewone gevangenenbewaarster. Snap je ? ... „Dokter, wie krijgt de nieuwe zuster ? 't Was toch een zuster ?"

„Ja. Juffrouw Guest. Mejuffrouw Jenny Guest. Komt morgen in dienst."

„Waar ? Welke zaal, dokter ?"

„Nou — zeventien ! Hier !"

„Allemachtig !"

Toen Jenny op den drempel van zaal 17 stond, en omkeek, had zij onwillekeurig even gewuifd. Dat kwam eenvoudig, doordat Jenny haar soldaten gevonden had ; de soldaten, die in een gedenkwaardigen nacht onder haar raam voorbij waren gegaan, en haar een boodschap hadden gelaten, in haar

hart geschreven. Zij hadden Jenny iets gevraagd, en zij kwam het vervullen, en nu was zij op den drempel blijven staan, om hun dit te zeggen. Daar waren ze. Hoe was 't mogelijk, dat zij hen herkende in zoo'n totaal anderen toestand ? Door één ding. Al hadden zij in die tusschenpoos van jaren veel verloren — zij had met één blik gezien, dat één ding hun was bijgebleven : de geest van blijde en zorgeloze edelmoedigheid, die hen er toe had gebracht, alles weg te gooien voor een groot doel. Dat ééne brandde als een vlam boven hen, hier op die treurige zaal.

Tante Hezzy had het wel geweten, dat Jenny ooit een banier zou zien, die niemand anders zien kon, en dat zij die volgen zou. Was dit Jenny's banier — dat kleine vlammetje, dat onuitbluschbaar brandde om te eeren ? In de weken, die daarna volgden, kwijnde het voor Jenny niet. Zij zag in die mannen geen deerlijk verminkte veteranen, maar haar soldaten, die kranig en vroolijk den strijd in marcheerden. En dat zij dit in hen zag, was geen illusie voor haar zelf alleen, maar voor hen. Het maakte een groot verschil.

Zij kwamen tot Jenny met hun ellende.

„Ik heb vannacht geen oog dicht kunnen doen, zuster. Ik moest maar aldoor denken. Dat is juist 't ellendigste. Je ligt maar te denken, te denken, te denken, de heele beroerdigheid nog eens over. Den heelen nacht. Gek hè, dat je de uren zoo weg kunt duwen — je telt ze af, en je duwt maar door, tot 't licht wordt — en wat heb je dan nog ? Weer een dag. Wat schiet je er mee op ? Waarom vechten we zoo hard, alleen om nog langer te kunnen vechten?"

Zij antwoordde :

„Zou daar eigenlijk niet alles in zitten ? Ik bedoel..." Zij aarzelde, welke woorden zij kiezen zou.

„Ja — wat ? Zegt u 't. Ik hoor 't u graag zeggen."

„Ik bedoel den strijd. De worsteling. Is dat niet... leven ? Het doet er niet tõe, waar je bent, of waar 't om gaat, maar zoolang je vecht, leef je!"

Hij dacht daar over na. (Wat grepen ze aandoenlijk gretig naar ieder stroohalmje !) Hij legde zijn hand op de hare.

„Bedankt... Bedankt, Jenny. Dat ging per ongeluk, dat ik Jenny zei. Vindt u 't erg ? U bent zoo heel anders dan de rest. U bent meer zuster. Net als de verpleegsters, die met ons mee gingen naar Frankrijk. Wat waren dat een prachtmeisjes ! Niet zoo'n massa omhaal en reglementen en papieren met stempels, maar kranige vrouwen, die alles aan dorsten, wat de dag bracht. Soms waren 't treinen vol kapotte lichamen. Soms was 't een luchtaanval. Maar er klaagde er nooit eentje. We hebben er daar een paar achter moeten laten. Rust in vrede, dames !"

Het duurde niet lang, of zij was voor de heele zaal „Jenny". De mannen zouden het nooit in hun hoofd hebben gehaald, de andere verpleegsters bij haar voornaam te noemen ; en precies om dezelfde reden konden zij haar niet anders noemen dan Jenny.

(Wordt vervolgd)

Vasenol

WOND - EN KINDER - POEDER · BABY - CREME

Warm weer verergerde haarpijnen in de voeten!

Waarom zij er nu nooit meer last van heeft...

„Aanvaardt s.v.p. mijn hartelijken dank,” schrijft deze dame. En wie weet hoevele lezeressen die nu nog lijden, spoedig de schrijfster zouden willen danken voor haar spontanen, vriendelijken brief, omdat zij van haar onder-vinding geprofitteerd hebben. „Door mijn werk ben ik genoodzaakt om dagelijks 12 tot 14 uren te staan en jaren lang heb ik geleden aan pijnlijke, vermoeide voeten. Zoodra het warmer weer werd kreeg ik vreeselijke steken in mijn voeten. Nadat ik een verklaring over Radox gelezen had, besloot ik de vorige week om dit eens te probeeren. Drie avonden nam ik het voetbad, als voorgeschreven, en nu ben ik in den zevenden hemel. Ik kan nu weer dansen en alles doen, wat vroeger niet mogelijk was. Aanvaardt s.v.p. mijn hartelijken dank.

Mej. H. M. te L.”

Wanneer de voeten vermoeid en pijnlijk zijn door lang loopen of staan, zal een Radox-voetbad heerlijk verzachtend werken en alle pijn wegnemen. Radox voegt aan het water zuurstof toe en deze antiseptische zuurstof opent de poriën, zuivert ze en dringt door tot de onderhuidse kliertjes, die versterkt en gevoed worden. De uitwerking is merkwaardig verfrisschend en kalmce-rend. Nu en dan een Radox-voetbad houdt Uw voeten sterk, frisch en gezond. Radox is heerlijk geparfumeerd en verkrijgbaar bij apothekers en drogisten. Een pak is toereikend voor vele weken.

RADOX nu 70 cts.
per pak

Imp.: N.V. Rowntree Handels Mij., Heerengracht 209
Amsterdam-C.

INTEEKENBILJET

Ondergeteekende verklaart zich hiermede te abonneren op „De Stad Amsterdam” a $\text{f } 1.62^{\text{5}}$ per drie maanden ¹⁾
 $\text{f } 0.12^{\text{5}}$ per week

¹⁾ Doorhalen wat niet verlangd wordt.

Naam .....

Adres .....

Bovenstaand inteekenbiljet s.v.p. na invulling afgeven aan ons Bureau, N.Z. Voorburgwal 262, of per post toezenden in open enveloppe met postzegel van 1½ cent gefrankeerd.

De Administratie van „DE STAD AMSTERDAM”
N.Z. VOORBURG WAL 262

Abonneert U op
DE STAD
AMSTERDAM

Levensverzekering-Mij. „HAARLEM”
Haarlem - Wilsonsplein 11 - Opgericht 1873

Sluit alle soorten Levens-, Pensioen-
en Volksverzekeringen

Onze abonné's

worden er op attent gemaakt dat zij, die voor een eventuele uitkeering ingevolge onze

Grafis Ongevallenzekerings

in aanmerking wenschen te komen, op tijd hun abonne-mentsgeld voldaan moeten hebben. Eenieder drukken wij dus op het hart zich steeds regelmatig hiervan te kwijten, opdat wij den gegadigden, die zulks zouden hebben nagelaten, geen teleurstelling behoeven te bereiden.

DE KWALITEIT
VAN EEN ARTIKEL

IN HET LICHT
VAN DE
RECLAME

IS EEN BEWIJS VAN
DEUGDELIJKHEID

KOOPT
GEADVERTEERDE
ARTIKELN!

Even betten . . .
en de haartjes zijn verdwenen!

Verwijder alle overtollige haartjes met Eau Taky. 't Is nu nóg vlugger en gemakkelijker te gebruiken door den applicator, die aan de schroef-dop van de nieuwe flacon bevestigd is. Bet de te ontharen plaats zachtjes met dit handige rubbersponsje . . . daarna afspoelen met koud water en de huid komt als bij tooverslag lieleblank te voorschijn!

Dat is Eau Taky, nu met den applicator voor slechts f 1.25. De kleine flacon, zonder applicator, kost f 0.90.

TAKY

Kuypers & Co., Prinsengracht 983, Amsterdam

**KRACHT en
VOEDZAAMHEID**

d.w.z. Sicksz!

Want Sicksz is kwaliteit. Neem ze mee op Uw fietstochtjes, twee of drie van deze extra-zware reepen, is genoeg zelfs voor een verre tocht!

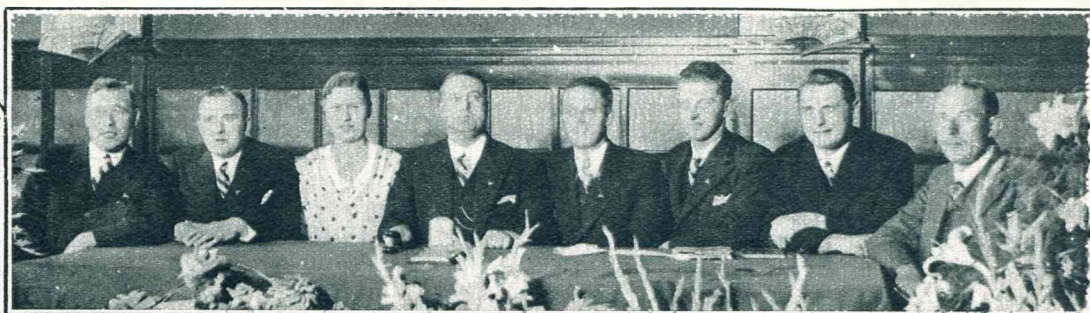
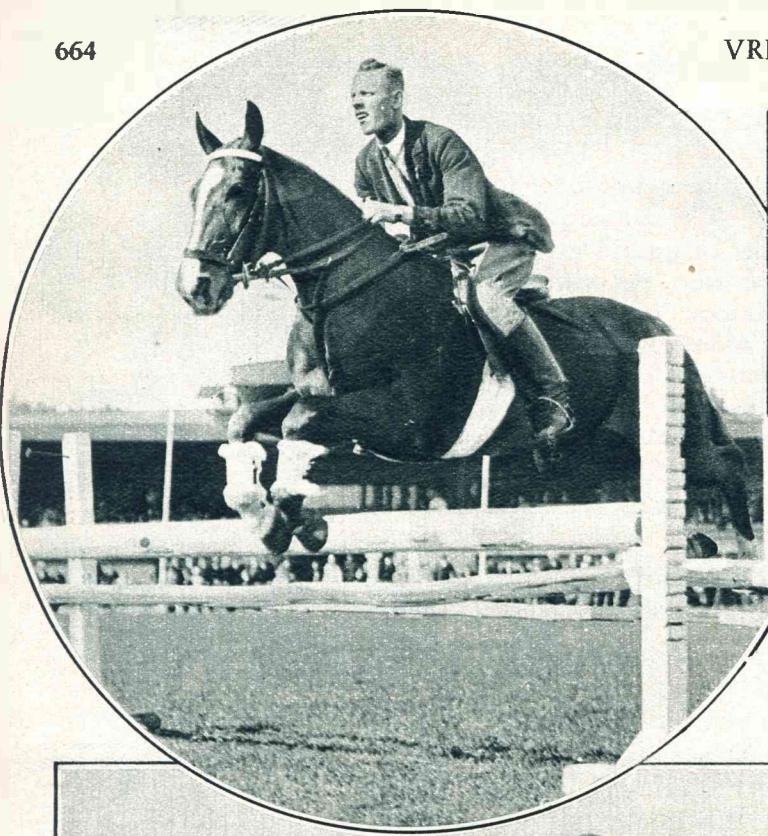
SICKESZ - vele smaken, één kwaliteit!

VRAAGT EEN ADRES

van een zieken of eenzamen Nederlander om daarheen geregeld Uw nummer van „De Stad” te kunnen zenden aan: J. P. C. MEEUWSE, Vlietstr. 2, Amsterdam (Z.) Strooken (zonder postzegel) worden dan toegezonden.

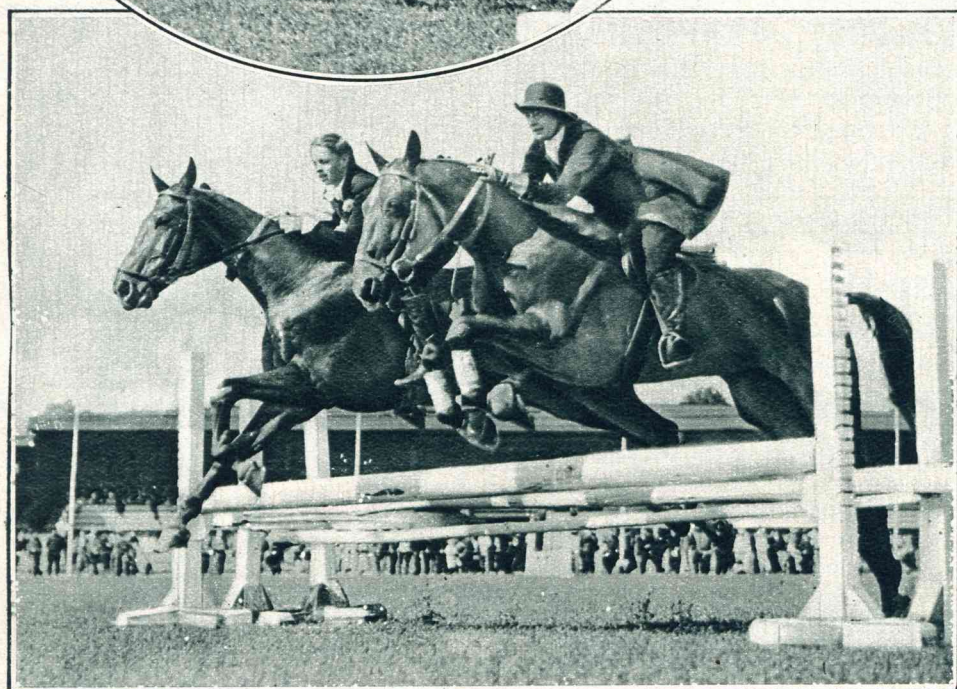

Het bestuur der Zaanse Zwemvereniging „Neptunus”, welke dezer dagen het 40-jarig bestaan vierde.

Het concours-hippique in het gemeentelijk sportpark te Hilversum. Momentopname van den heer A. Ernst, die op Nestor eerste werd in het groote springconcours.

SPORT

Wherry-wedstrijden op den Amstel, georganiseerd door het comité voor wherry-wedstrijden. Twee-persoons unrigged Wherries (Dames) „t Gein Om”. De prijsuitreiking door den heer Over aan de dames van de boot „Prinses Juliana” van „De Hoop”. Van l.n.r. mevr. Wijsman-Luhofs, mej. M. E. E. Zeegers. mevr. M. T. van der Flier—v. d. Kamp en mevr. M. J. Blusse.

Nog een fraaie foto van het concours-hippique te Hilversum. Een kiekje van de Saut Couple. Mej. Drukker en mej. Kolk maken een fraaie sprong, welke hun den 2den prijs opleverde.

Internationale en nationale kanowedstrijden op den Amstel. Start van de T. 2-persoon junioren.

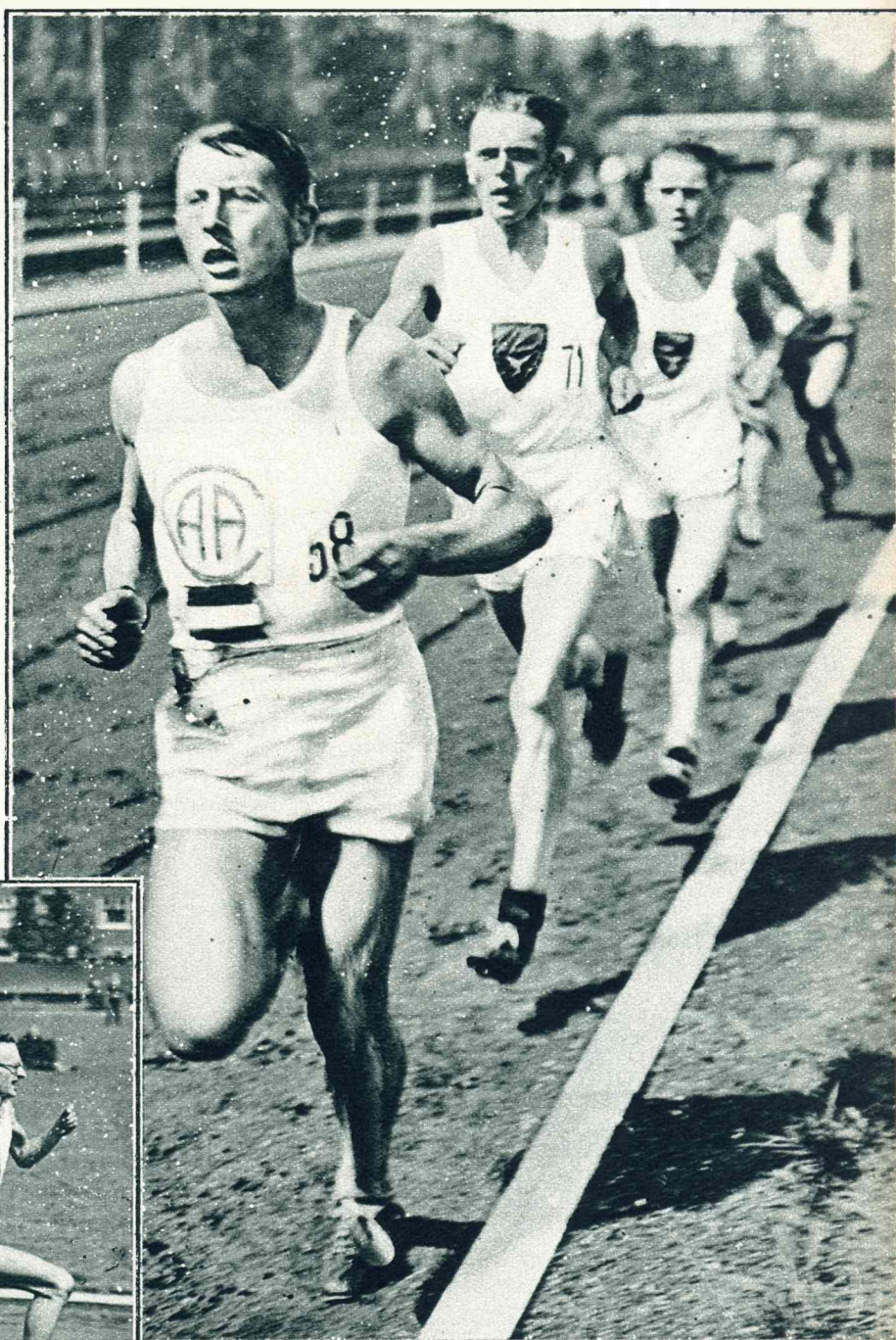

De Amsterdamsche athletiekkampioenschappen op de Sintelbaan. Kiekje uit het nummer 4 $\times$ 400 M. estafette heeren. Op het wisselpunt.

VAN DE WEEK

Herinneringen aan de vierdaagsche afstandmarschen in 1933. Hoe warm het was en hoe ver. Een ondernemende firma ontfermde zich over de deelnemers.

Jan Zeegers nog immer de crack op de 5 K.M. Nog een kiekje tijdens de hoofdstedelijke athletiekkampioenschappen op de Sintelbaan.

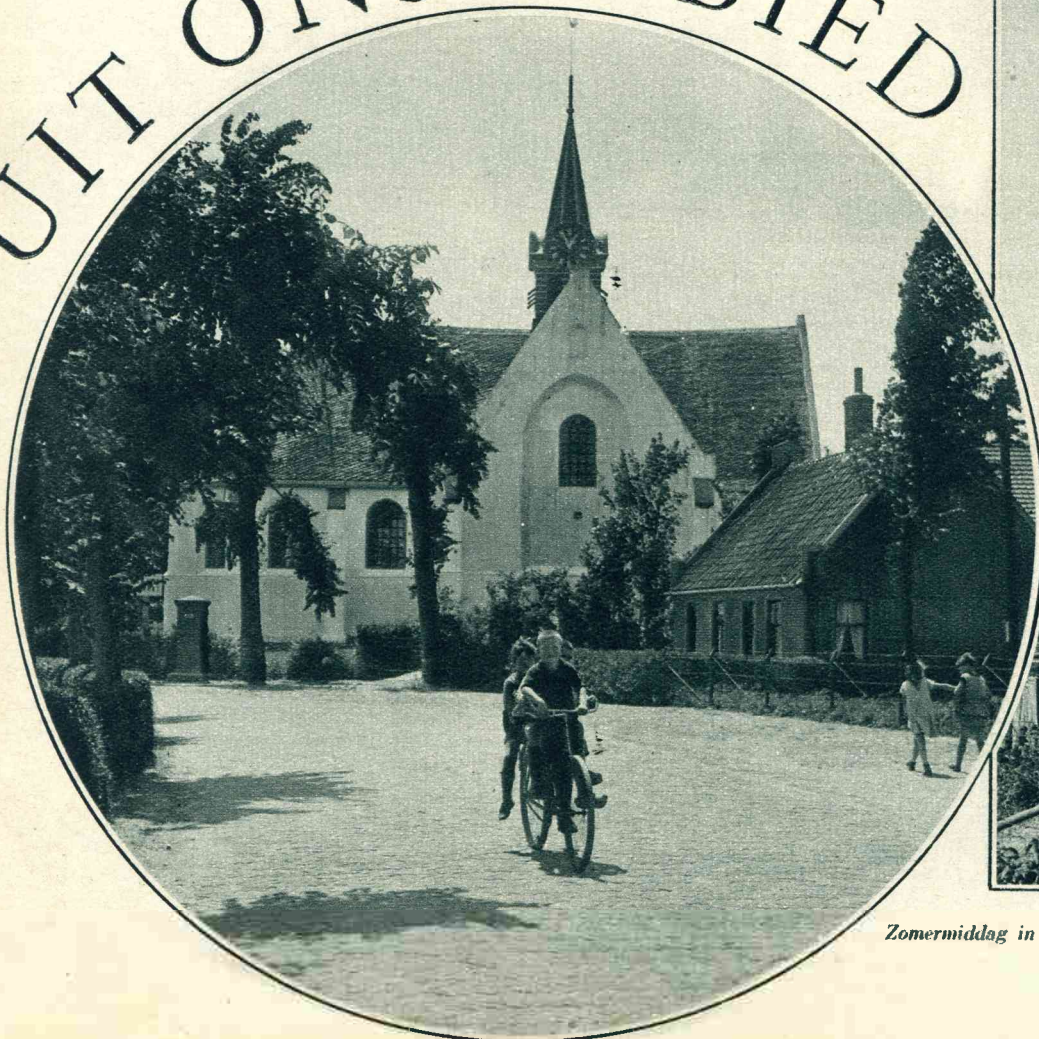
De hoofdstedelijke athletiekkampioenschappen op de Sintelbaan. De A.V. 1923-er Oostermeyer gaat als eerste door de finish in het nummer 200 M. hardloopen.

Langs de vaart te Broek op Langendijk.

FOTO'S UIT ONS GEBIED

Zomermiddag in St. Pancras.

De kerk van Hoogwoud.

De geestdriftige bevolking van Washington juicht generaal Balbo na de aankomst met zijn eskader aan de luchthaven Floyd Bennett toe.

Geen spoorwegongeluk, doch het resultaat van een orkaan, welke in de buurt van Pirma (D.) zeer belangrijke schade aanrichtte.

Een groep van de vredesbetoging, die een sterk anti-fascistisch karakter had, Zondag j.l. te Antwerpen gehouden. Op den voorgrond (x) de burgemeester van Antwerpen, Camiel Huysmans.

De jeugdafdeelingen uit de Antwerpsche anti-oorlogbetoging op Zondag j.l.

Buitenlandsche Foto-Post

In Orange (Frankrijk) werd het vierde eeuwfeest van de geboorte aldaar van Prins Willem den Zwijger zeer feestelijk herdacht. Een kiekje uit den historischen optocht.

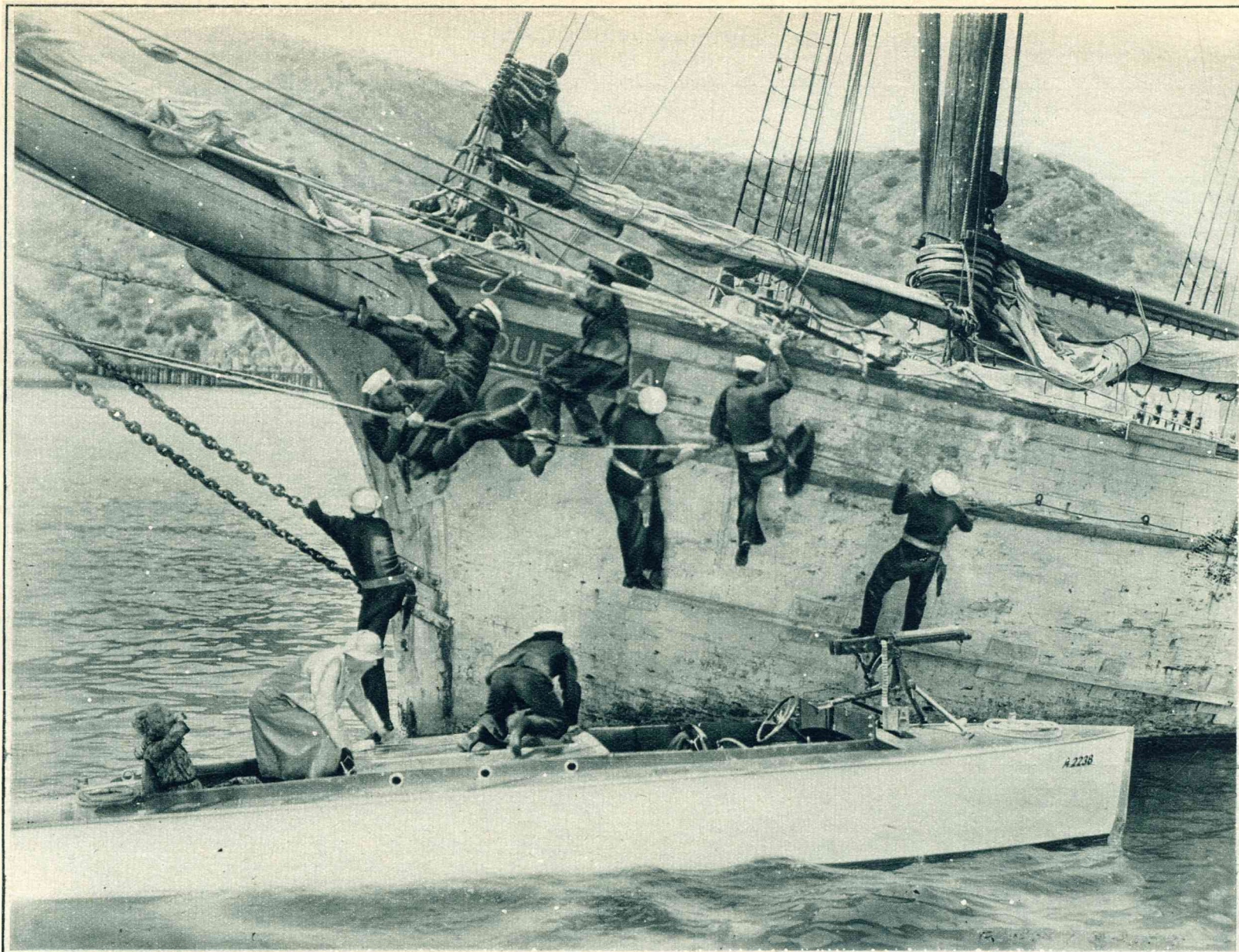
Als U reepen gaat kopen...

Zegt U er dan „Droste” bij! Dan hebt U werkelijk iets apart. Reepen waarop ge niet alleen Uzelf, maar ook anderen echt tracteeren kunt. - Reepen van Droste-kwaliteit!

DROSTE

ALTIJD WELKOM!
Spaart plaatjes voor het album „Bali”

Terug van 't passagieren.

HET TEERE HART

DOOR WILFRED POOLE

Als hij van Billy, den barbier, niet zoo'n pracht van een tip gekregen had, zou Roddie Bloom zich misschien nooit aan zijn eerste misdadige avontuur gewaagd hebben.

Maar Billy had buitengewoon veel verstand van paarden, — als hij een vriend den raad gaf, zoo zwaar mogelijk te wedden op Jubel, dan kon je er gerust op rekenen, dat Jubel winnen zou.

Zoo kwam het, dat Roddie Bloom dien Zaterdagmorgen met een bitter treurig gezicht langs het strand van Brighton liep, en met doffen blik keek naar de blauwe zee. Als je een fortuin kunt winnen met wedden, door flink in te zetten, en je bezit maar een halve kroon, wat heb je dan aan alle schoonheid der natuur?

Na eenen nam het kantoor, waarvoor Billy agent was, geen weddenschappen voor de eerste race meer aan — en Jubel liep vanmiddag!

„'t Is 't ongeluk met mij,” liep hij te peinzen, „dat ik zoo'n teer hart heb. Zaterdag had ik vijftien pond; en toen ben ik kwitanties gaan betalen, en ik heb Nick Shivel drie pond geleend, en Ethel wat gegeven — en nu zit ik vast!”

En toen kwam opeens de groote kans. Roddie hoorde een diepe mannenstem naast zich zeggen: „Zullen we bij Rodrick 'n broodje gaan eten, Lily?”

„Da's goed,” antwoordde een vrouwenstem. Zonder erg, en niet zeer nieuwsgierig, wendde Roddie zich opzij, om naar hen te kijken. Zij had-

den al een poosje bij hem in de buurt gestaan — een forsche jonge kerel met een rond gezicht, en een groote vrouw in 't groen, met gebleekt haar.

De man hield haar arm vast, alsof hij iets uiterst breekbaars over het strand naar de lunchroom leidde. De zonneschijn had hem er toe gebracht, zijn jasje uit te trekken en over zijn linkerarm te dragen.

Naar het jasje, en niet naar den man, keek Roddie Bloom met groote oogen; want het hing zóó omgeslagen, dat de binnenzak zichtbaar was. En Roddie zag een streepje bruin leer uit dien zak steken.

Toen, met bliksemsnelheid, schoot het misdadige idee door hem heen. Hij bleef stokstijf staan en verbleekte; want hij wás geen dief. De gedachte, die portefeuille te stelen, joeg hem angst aan.

Maar zij lokte hem óók.

De man was druk in gesprek met de vrouw. Hij zou er niets van merken. Even langs hem heen strijken... Wie weet, hoeveel geld er in die portefeuille zat! Wat een kans, om op Jubel te wedden!

Vijf seconden later liep Roddie met groote, snelle schreden voort. De portefeuille zat in zijn eigen binnenzak!

Hij was nieuwsgierig naar den inhoud, maar dorst hier in de volte niet te kijken. Hij liep naar een café, zocht een plaats in een stil hockje en bestelde iets. Zijn vingers trilden, toen hij de portefeuille opendeed, zijn lippen waren heet en droog.

Hij keek — en schrok — en vol verslagenheid was zijn gezicht. „Wat 'n gemeene pech!” riep Roddie Bloom inwendig uit.

Er zat geen geld in de portefeuille!

Hij zat te staren, en een trage golf van verontwaardiging kwam in hem op. „Alles voor niets! Geen wonder, dat hij er niet beter op past!”

Er zat echter een brief in de portefeuille. Roddie trok hem uit de envelop, die geadresseerd was aan den heer Mark Weller, ergens in Londen.

Roddie begon den brief achteloos, bijna minachtend te lezen; maar toen hij een paar regels ver was, las hij verder, tot het eind, met strakke spanning. De brief kwam uit Bristol en luidde:

„Lieve Mark. Je kijkt er misschien van op, dat

je moeder je een brief schrijft, al heb je haar nooit geschreven, en op al haar brieven geen antwoord gegeven. Maar nu moet ik het nog wel eens probeeren, omdat de nood mij dwingt.

„Harry heeft nog steeds geen werk, en Anne is al een paar maanden ziek, dus ik kan niet meer uit werken gaan ook. En nu hebben we geen penny meer in huis. Ik heb schuld bij den dokter, en bij den apotheker, en bij den kruidenier, en bij iedereen. En ik kan voorloopig nog niet van huis.

„Ik zou je nu nóg geen geld vragen, omdat ik duidelijk gemerkt heb, dat je je moeder niet meer kennen wilt, maar een kennis van me is voor een poosje in Londen geweest en die heeft navraag naar je gedaan. Ze zei, dat je een goede betrekking had, en in een goed pension woonde, en dat je met een weduwe omging, die geld had. Dus je kunt ons helpen, en de nood is hoog. Stuur me dus wat — al is 't alleen maar die tien pond, die je mee hebt genomen, toen je stilletjes van huis ging. Als 't niet zoo broodnoodig was, zou ik 't je niet vragen. — Je moeder.”

Viermaal las Roddie Bloom dezen brief. Na de laatste lezing bleef hij met wijdopen oogen zitten, heel stil, peinzend. Dus zóó'n type was de man, dien hij beroofd had — tien pond gestolen van zijn arme moeder... en die stakker niet meer willen kennen... laat staan helpen, al kon hij 't best doen....

„Al heb ik geen geld te pakken gekregen,” dacht Roddie, „ik heb toch een aardig stukje leven opgevischt!”

Een minuut of tien bleef hij droomen; toen kwam er een nieuwe glans in zijn oogen. Er ging een vreemde trilling door hem heen. Weer had hij een schranderen inval.

Die inval kwam voort uit den brief. Hij gaf 't nog niet op — nog lang niet!

Dat het een heel leelijk plan was, hinderde hem niet. Na zijn eersten stap op het pad der misdaad leek de tweede hem niet zoo moeilijk. Chantage? Nee, zoo kon je 't niet noemen, als je te doen had met zoo iemand als die Mark Weller! Die verdiende niet beter!

Roddie sprong op. Zij waren gaan eten bij Rodrick, die twee. Goed — een beetje geluk, en

hij ging gauw een aardig sommetje op Jubel zetten — twintig tegen één!

Vijf minuten later zag hij ze zitten, voor een raam van de lunchroom. De kerel zat te grijnzen tegen zijn Lily. Hij had nu zijn jasje aan; en aan zijn vroolijke gezicht zou je zeggen, dat hij de portefeuille nog niet gemist had — of hij trok er zich niets van aan, omdat er toch geen geld in zat.

Onbeschroomd liep Roddie naar 't tafeltje toe, en met 'n breeden lach stak hij joviaal de hand uit.

„Wel, wel!” riep hij hartelijk. „Daar hebben we zoowaar Mark Weller uit Bristol! Hoe gaat 't?”

Hij greep de dikke hand van zijn slachtoffer en schudde die heftig.

De heer Weller keek stom verbaasd.

„Ken je me niet meer?” vroeg Roddie.

„N-nee, eigenlijk niet,” zei de forsche jongeman. De blonde vrouw keek nieuwsgierig op.

Roddie lachte.

„Je bent Mark Weller toch zeker?” zei hij.

„Ja, dat wel. Maar...”

„Je herkent me niet meer.” Zijn vroolijke blik week, hij keek ernstiger. „Had ik eigenlijk wel kunnen denken. We zijn eigenlijk nooit aan elkaar voorgesteld. Maar ik ben al jaren met Harry bevriend. En ik ken Anne ook heel goed. Ze is erg ziek, en ze zijn doodarm, dus dat is nogal een treurige toestand. Enfin, daar weet je natuurlijk alles van. Ik ben al 'n heelen tijd niet in Bristol geweest, maar Harry schrijft me trouw. Treurig, dat van Anne, hè? Ik dacht, toen ik je hier zag zitten...”

Opeens kwam Lily er tusschen, met een scherpe, achterdochtige vraag. „Mark — wie is die Anne?”

De forsche jongeman had het nu blijkbaar zeer warm. Hij wendde zich tot de blonde vrouw.

„Anne? O, da's een nichtje van me. Mijn tante is weduwe — nogal een getob... Ik zal hun wel eens wat geld sturen.”

En terwijl hij sprak, gaf zijn linkeroog — dat Lily niet zien kon — Roddie een teeken — een stomme smeking, om te zwijgen.

Roddie trok de wenkbrauwen samen en zei niets. Hij nam met een paar woorden afscheid, maar toen hij een stap gedaan had, keerde hij zich om, en vroeg aan Weller:

„Kan ik je misschien een minuutje apart spreken? Als de juffrouw 't goedvindt...”

Weller en de dame schenen zich beiden te verbazen om die vraag. Zij echter stemde met een koel knikje toe. „Jawel, zeker,” zei de man.

De twee liepen weg van het tafeltje. Dicht bij den ingang van de lunchroom bleven zij staan, en Roddie keek den ander glimlachend aan.

„Ik vind 't ellendig, dat ik 't zoo laten moet als 't is, Weller,” zei hij. „Ik heb wel gemerkt, dat je voor die dame niet wilt weten, hoe je met je moeder hebt omgesprongen; dus toen heb ik mijn mond maar stijf dichtgehouden. Maar toch begrijp ik je niet. Hoe moet 't nou met je moeder en je broer en je zuster?”

Weller werd nog rooder. „Wie ben jij eigenlijk?” vroeg hij. „Ik heb je nog nooit van mijn leven gezien!”

Roddie haalde zijn schouders op. „Ik kom nogal veel in Bristol,” zei hij. „En je ziet, dat ik op de hoogte ben. Ik vind 't nogal een interessant geval...”

„Ik...” stotterde Weller. Verlegen wendde hij 't hoofd om naar Lily te kijken. En in die seconde liet Roddie handig de portefeuille in den buitenzak van Weller's jasje glijden. Hij voelde zich veel prettiger, nu hij geen bewijs van schuld meer bij zich had.

De man uit Bristol keek hem weer aan. „Hoor eens,” zei hij vinnig, „wat ik doe of niet doe is mijn zaak! Gaat jou geen steek aan!”

Roddie glimlachte kalm. „Groot gelijk,” gaf hij toe. „Gaat me ook niet aan. Maar één puntje wou ik nog graag...”

„Wat voor puntje?” snauwde de forsche man. „Zal ik u zeggen. Ik was zielsblij, dat ik u zag. Ik snakke er naar, om een kennis te zien. Ik eh... ben platzak, ziet u. Volkomen platzak. Als u me... laten we zeggen een tientje kon leenen...”

Mark Weller ging wat achteruit. „Tien pond leenen!” zei hij. „Ik ken je amper.”

„Da's wel in orde. We komen allebei uit Bristol. Als u me uw adres wilt geven, zal ik 't u terug sturen, zoodra ik thuis kom.”

„Ik denk er niet over. Kan ik niet doen.”

Roddie bleef glimlachen; maar er veranderde

iets in zijn stem. Er kwam een klank van hardheid in, van dreiging.

„Dat kan ik me indenken, Weller. Maar — je hebt toch niet graag, dat ik die weduwe vertel over je moeder? En hoe je van huis bent gegaan?”

De mond van den forschen jongeman viel open. „Wou jij me — geld afdreigen?” vroeg hij.

„Nee! Ik probeer alleen tien pond van je te leenen. Maar ja, als je liever hebt, dat ik er met die dame over ga spreken...”

Zij begonnen elkaar aan te staren. Weller mompelde iets. Maar eindelijk ging zijn groote hand naar zijn zak.

„Ik zal zorgen, dat u me niet meer ziet, als de kwestie geregeld is,” beloofde Roddie kalm. „En ik zal geen woord meer spreken over — Bristol.”

„'t Is gewoon chantage!”

„Precies, tien pond. Merci, Weller. Als ik nu 't adres mag...”

„Als je niet gauw maakt dat je wegkomt...” viel Weller uit. Toen draaide hij zich om en liep terug naar Lily.

Roddie raakte bijna in een draf door zijn haast, om Billy te bereiken. Zijn wangen gloeiden; zijn oogen lachten in de vreugde der overwinning. Wat leek de blauwe zee hem nu zonnig!

Roddie repte zich voort. 't Was over twaalfen...

Maar, vreemd, een paar minuten later begon zijn snelheid te minderen. En eindelijk, een meter of tien vóór den winkel van Billy, stond Roddie stil. Er was hem weer een gedachte te binnen geschoten, een lastige gedachte. Hij stond roerloos uit te staren over de zee. Minuten trokken voorbij. De rimpel tusschen zijn oogen werd 'n donkere groef.

„Wat ben ik toch eigenlijk voor iemand?” mompelde hij. „Waar maak ik me al niet druk over! Dat oude mensch en die twee kinderen gaan me geen steek aan. Ik ben weer sentimenteel; oude liedjes. Veel te teer hart! Ik ben net een stuk koek-deeg. Vooruit, tien pond op Jubel in de eerste!”

Vastberaden stapte hij den kant op van Billy's kapperszaak. Maar die vastberadenheid duurde niet langer dan tien stappen. Toen voelde Roddie Bloom zich genoopt, om andermaal stil te staan.

Diep in hem was er een vreemde stem — misschien zijn geweten, want hij wás eigenlijk geen dief — die zei: „Dat geld komt dat oude mensch toe. Ze zit er om verlegen. Wie weet zou die Weller 't haar gestuurd hebben, als jij 't hem niet had afgeperst. Ze heeft 't nodig, die stakker. Erger nodig dan jij ooit iets nodig gehad hebt. Wat betekent een wedren, als er 'n ziek meisje zonder eten ligt, op sterven misschien? Ze rekt misschien op dat geld, en nu heb jij 't ingepalmd.”

„Ik ben een sentimenteetele idioot!” verweel Roddie zichzelf heftig.

Iets binnen in hem zat met kracht te wringen. Dat gewriemel nam toe, tot hij een soort draaikolk voelde even boven zijn middenrif. Ja, hij wás teerhartig. Altijd geweest. Hij had nooit zijn geld in zijn zak kunnen houden, als 'n ander er hem naar vroeg — en nu vroeg dat oude mensch in Bristol er om.

Hij mompelde met halfuide stem. Hij liep heen en weer met zijn handen diep in de zakken. De tijd ging voorbij. Het was half één. En toch kon hij er zichzelf niet toe brengen, om dat geld te verdedden, nu hij het had!

„Teerhartig... teerhartig...”

Kostbare minuten vervlogen. Jubel — twintig tegen één. Bracht hem tweehonderd pond op.

„Ik doe mezelf schade met die flauwiteit!”

Dat gevoel in hem kende hij. Het overviel hem vaak, en steeds had hij er aan moeten gehoorzamen.

Hij keek over de flonkerende zee. Een klok achter hem meldde kwart voor één.

„Wat heb ik toch eigenlijk? Waarom kan ik nooit doen, wat ik van plan was? Ik ben zoo week als een vrouw.”

Om vijf minuten vóór één kocht Roddie Bloom een envelop en een velletje postpapier in een klein winkeltje: hij schreef het adres in Bristol, dat hij maar niet had kunnen vergeten. En om één uur postte hij tien briefjes van een pond aan de weduwe Weller.

„Omdat ik zoo'n slappe idioot ben!” dacht hij bitter.

Dien middag tegen drieën slenterde hij den winkel van Billy binnen. Hij zag er schaapachtig, kalm, een beetje knorrig uit. Maar Billy, die in 't salon was, zag hem dadelijk.

„Hallo, Roddie!” riep hij. „Je hebt toch niets gedaan op dien tip over Jubel, dien ik je gegeven heb?”

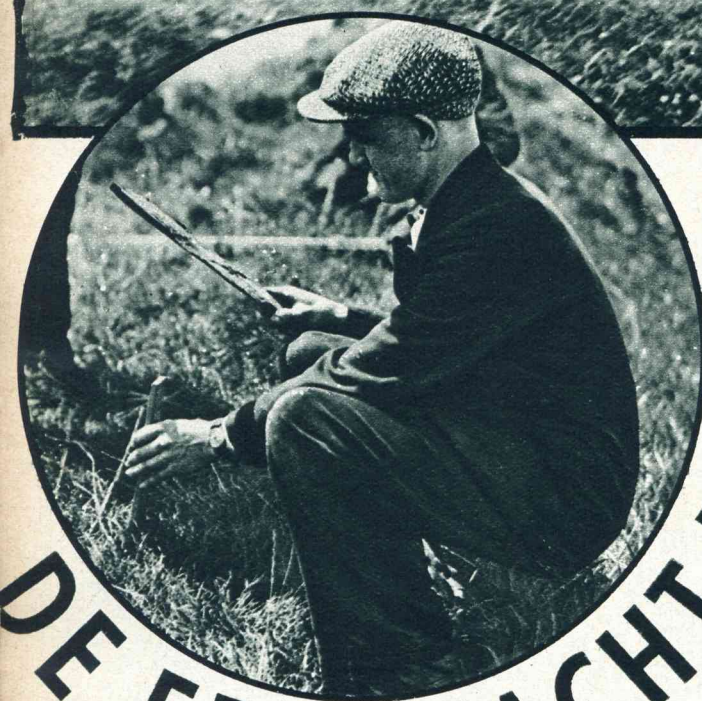
„Nee,” mompelde Roddie.

„Nou, dan hof je. Hij heeft een poot bezeerd — kon niet eens tot het eind meeloopen.”

Schip ahoy!

Met houten paaltjes worden de onderlinge afstanden tusschen de hengelaars aangegeven.

DE EENDRACHT TEGEN DE LINDEBOOM

De Amsterdamsche vischcolleges genieten een vermaardheid, zoowel wat het hengelen als de daarmee gepaard gaande genoegens betreft. Maar deze genoegens nemen in de echte vischsport nooit zulk een plaats in, dat de echte hengelgeest er door zou worden aangetast. Wanneer „De Eendracht” en „De Lindeboom” uitrukken om in de ringvaart bij Oudcarspel onderling slag te leveren, d. w. z. een vischwedstrijd organiseren, dan ontbreekt er niets aan het enthousiasme, den goeden clubgeest of de onderlinge verhoudingen. Alles gaat geregeld onder leiding van een „surveillant”, die toezicht houdt, dat alles vlot verloopt en een groote lijst bij zich draagt, waarop de namen van alle deelnemers voorkomen. Bovendien heeft hij een duimstok bij zich, waarmee iedere gevangen baars (want het is een baarzenwedstrijd) wordt gemeten. Iedere baars kleiner dan achtien centimeter moet, volgens de betreffende wetsbepalingen, in het water worden teruggeworpen. Maar van de grootere wordt de lengte zorgvuldig achter den naam van den gelukkigen hengelaar opgeteekend. Op een hoornstoot begint de wedstrijd. De onderlinge afstanden tusschen de visschers zijn zorgvuldig door houten paaltjes aangegeven, op ongeveer vijf meter van elkander. Ieder half uur wordt weer geblazen en verwisselt men van plaats. Als er een „tuk” heeft, roept hij den surveillant, die hem een punt toekent. Gesproken wordt er weinig, want de echte hengelaar laat zich niet afleiden. Hij gaat geheel in zijn werk op, ingespannen tuurt hij naar den dobber, waarvan zijn kansen afhangen. Waarmede alweer bewezen is, dat het onjuist is te zeggen, dat aan den eenen kant van den hengel het aas zit en aan den anderen een luijaard.

Een echte hengelaar in „gevechtshouding”.

Zóó verheugd is de echte hengelaar bij een mooie vangst.

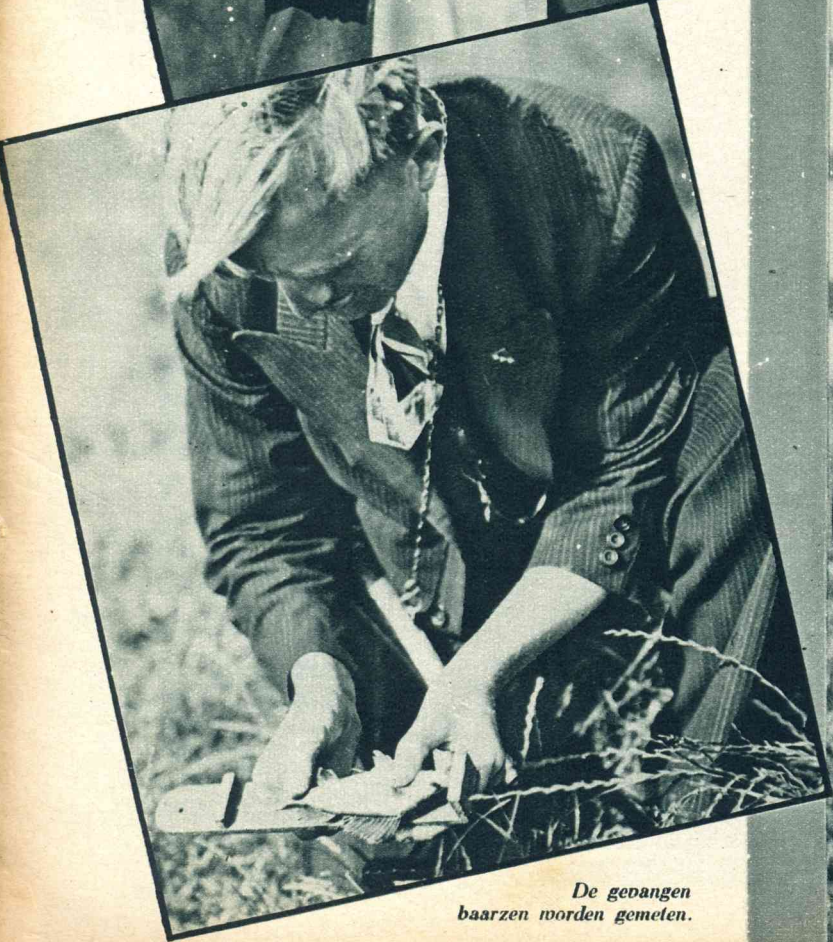
„De Eendracht”
in het gelid.

Een technisch
meningsverschil
over de beste
methoden van
baars vangen.

„Beginnen.”

De buit van den dag
verdwijnt in den zak
van den scheidsrechter.

De gevangen
baarzen worden gemeten.

Kruien op de korte baan.